

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Сумський національний аграрний університет
Освітня програма	37222 Захист і карантин рослин
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Сумський національний аграрний університет
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37222
Назва ОП	Захист і карантин рослин
Галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
Спеціальність	202 Захист і карантин рослин
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Кравець Ірина Станіславівна, Куліш Вікторія Юріївна, Коломієць Юлія Василівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	01.12.2020 р. – 03.12.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП [https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%D1%97-grupi-z-akreditaci%D1%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/vidomosti-samoocinyuvannya-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/](https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%20%D1%97-grupi-z-akreditaci%20%D1%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/vidomosti-samoocinyuvannya-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/)

Програма візиту експертної групи <https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0-%D0%B2%D1%96%D0%B7%D0%B8%D1%82%D1%83-%D0%95%D0%93.pdf>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

Освітньо-наукова програма (ОНП) «Захист і карантин рослин» за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» третього рівня вищої освіти (доктор філософії) у Сумському національному аграрному університеті (СНАУ) відповідає критеріям оцінювання якості вищої освіти, чинному законодавству та чинній Національній рамці кваліфікації, що є обов'язковою умовою для акредитації. ОП враховує регіональний аспект, міжнародний досвід, є інноваційною та відповідає потребам ринку праці. Цілі ОП є чіткими, структура та зміст логічними і послідовними, відповідають вимогам Закону України «Про вищу освіту» та дозволяють досягти мети ОП та програмних результатів навчання. Форми навчання відповідають сучасним вимогам вищої освіти та цілям ОП. Структура та зміст ОНП відповідає вимогам в частині дотримання гуманітарної складової, яка складає 12% <https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%9E%D0%9D%D0%9F-202-%D0%97%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82-%D1%96-%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD-%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B8%D0%BD-2020-%D1%80..pdf>. У здобувачів вищої освіти є можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, у тому числі й дослідницьку, зокрема через процедури вибору дисциплін, наукового керівника та напряму наукового дослідження. Проведена експертиза засвідчує, що обсяг ОНП та окремих її освітніх компонент (у кредитах ЄКТС) відповідають вимогам законодавства щодо навчального навантаження для третього рівня вищої освіти. Зміст і структурно-логічна схема ОНП дозволяє набувати програмних результатів, що відповідають спеціальності та рівню освіти. У СНАУ створено рівні та прозорі умови вступу на навчання. Правила приймання на навчання за ОНП є чіткими та зрозумілими. ОНП «Захист і карантин рослин» відповідає принципу «академічної свободи». В університеті сформовано зрозумілі та прозорі процедури дотримання академічної доброчесності, що закріплено у відповідних нормативних документах, що дотримуються в освітньому процесі всіма його учасниками. Для реалізації ОП є необхідний рівень матеріально-технічних ресурсів, кадрове та навчально-методичне забезпечення. Внутрішня система забезпечення якості регламентована відповідними документами ЗВО. Прозорість і публічність діяльності ЗВО в цілому є достатньою для формування необхідного рівня довіри. Експертна група дійшла висновку, що ОНП «Захист і карантин рослин», загалом, відповідає наступним критеріям: проектування та цілі ОНП, доступ до ОНП і визнання результатів навчання, навчання і викладання за ОНП, людські ресурси, освітнє середовище та матеріальні ресурси, прозорість та публічність, навчання через дослідження. Означені складові освітнього процесу за ОНП мають резерви для удосконалення.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

Експертна група відзначає основні сильні сторони та позитивні практики: цілі програми сформульовані у відомостях самооцінювання (BC) відповідають суспільній місії та стратегії ЗВО; освітні компоненти ОНП спрямовані на досягнення запланованих програмних результатів, матеріали щодо змісту освітніх компонентів представлені силабусами, робочими програмами; освітньо-наукова програма повною мірою відповідає предметній області спеціальності; викладачам створено сприятливі умови для їх професійного розвитку, надається матеріальне та моральне заохочення; залучення до реалізації ОНП науково-педагогічних працівників, які мають науковий ступінь, вчене звання, кваліфікацію і наукові публікації за спеціальністю, що відповідає профілю та напряму освітніх компонентів; постійне підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, активна участь у програмах академічної мобільності, що широко представлено у міжнародних проектах і грантах, та інших освітньо-наукових заходах в Україні і закордоном; раціональне поєднання навчання і наукових досліджень; потужна матеріально-технічна база із дослідними полями, лабораторіями, багатими колекціями рослинних і тваринних зразків, комп'ютерними класами; система рейтингування науково-педагогічних працівників із преміюванням за кращі показники у науковій і викладацькій діяльності; ОНП орієнтована на високоякісну наукову діяльність здобувачів, що реалізується через роботу у лабораторіях, демонстраційних полях ЗВО, на базі профільних аграрних підприємств і співпрацю з науковими установами НААН. Встановлена повна відповідність напрямів досліджень наукових керівників темам дисертаційних досліджень аспірантів. ЗВО має вагомні результати міжнародної співпраці та інтеграції в міжнародний освітній і науковий простір – співпраця з університетами-партнерами, участь у міжнародних конференціях, чисельні міжнародні наукові проекти, залучення додаткових грантів на проведення освітньої та наукової діяльності. У СНАУ ведеться підготовка аспірантів-іноземців. Усі НПП за останні п'ять років мають публікації у фахових виданнях або виданнях Scopus/Web of Science, що відповідають напрямам наукових досліджень. Більшість викладачів мають сертифікати щодо рівня знання іноземної мови. Доступ до освітньої програми, внутрішніх нормативних документів, які чітко врегульовують освітній процес і не містять жодних дискримінаційних положень, є відкритим для всіх зацікавлених сторін через офіційний сайт СНАУ. В СНАУ впроваджено дуальну освіту за підготовки аспірантів-іноземців.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

Експертна група рекомендує активізувати роботу по залученню здобувачів на навчання за ОНП, популяризації ОНП; включити представників роботодавців у склад робочої групи ОНП, для посилення практичної складової навчального процесу; активніше залучати роботодавців до аудиторних занять на регулярній основі; запровадити однакові процедури проведення науково-педагогічної практики для всіх здобувачів, незалежно від профільної кафедри наукового керівника, більш активно залучати аспірантів до міжнародних програм та проектів; запропоновано залучати до проведення освітнього процесу відомих іноземних запрошених лекторів, оптимізувати процес оновлення змісту навчальних дисциплін, зокрема завдяки включенню результатів досліджень викладачів, що дозволить впровадити в навчальний процес власні практики; провести структурування сайту та оптимізацію інформації, яка стосується удосконалення змісту ОНП, зробити перехресні посилання як на сайті університету, так і на сайті кафедри, розробити дієвий механізм морального та/або матеріального заохочення гарантів ОП і ОНП.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Метою освітньо-наукової програми «Захист і карантин рослин», затвердженої у 2020 році (<https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%9E%D0%9D%D0%9F-202-%D0%97%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82-%D1%96-%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD-%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B8%D0%BD-2020-%D1%80..pdf>), є формування здатності динамічно поєднувати знання, уміння, комунікативні навички і спроможності під час вирішення комплексних проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за спеціальністю Захист і карантин рослин, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики. Цілі ОНП сформульовані у відомостях самооцінювання повною мірою відповідають місії СНАУ (підготовка фахівців, які розбудовують аграрний сектор та суспільство в цілому на засадах сталого розвитку, наукові дослідження та інноваційну діяльність світового рівня) та Стратегічному плану розвитку університету на 2021-2025 рр. (<https://bit.ly/3kHJulq>) зокрема цілі 8-13, а також відображені у змісті ОНП (так і в ПРН). Під час зустрічі експертної групи з керівництвом і менеджментом ЗВО було підтверджено, що цілі ОНП «Захист і карантин рослин» корелюють зі Стратегією розвитку університету.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Інтерв'ю зі стейкхолдерами засвідчили їх залучення до формулювання цілей і програмних результатів навчання за ОНП та готовність долучатися до її подальшого удосконалення. Внесення ними пропозицій відбувалося шляхом участі в засіданні робочої (проектної) групи [https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB-%E2%84%96-2-%D0%97%D0%B0%D1%81%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%8E-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%B2-%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BA%D0%B0%D1%85-%C2%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%82%D0%B0-%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9E%D0%9F%D0%9F-%D0%B7%D1%96-%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-202.pdf](https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BB-%E2%84%96-2-%D0%97%D0%B0%D1%81%D1%96%D0%B4%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BE%D1%87%D0%BE%D1%97-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%94%D0%BA%D1%82%D0%BD%D0%BE%D1%8E-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%B2-%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%BA%D0%B0%D1%85-%C2%AB%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%83%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D1%82%D0%B0-%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%9E%D0%9F%D0%9F%D0%9F-%D0%B7%D1%96-%D1%81%D0%BF%D0%B5%D1%86%D1%96%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D1%96-202.pdf), на якому вони вносили свої конкретні пропозиції з обґрунтуванням напрямів покращення освітнього процесу. Залучені до обговорення ОНП (протокол № 2 від 26 лютого 2020 р.) начальник управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби в Сумській області Голінач Оксана Леонідівна, директор ТОВ «Агрохімія-Протект» (м. Суми, Україна) Ткаченко Олександр Миколайович, директор Інститут сільського господарства північного сходу НААН України Кабанець Віктор Михайлович, провідний менеджер Компанія BASF по Східному регіону України Кравченко Євгеній Васильович, в.о. директора ДУ «Сумська обласна фітосанітарна лабораторія» Бакланов Валерій Олександрович. Зворотний зв'язок із роботодавцями здійснюється на підставі проведення щорічних заходів – конференцій на базі ЗВО, круглих столів; договорів про співробітництво. За рекомендацією від стейкхолдерів начальника управління фітосанітарної безпеки Головного управління

Держпродспоживслужби в Сумській області Голінач Оксани Леонідівни було збільшено кількість кредитів для вибіркових дисциплін, що підтверджено під час проведення зустрічей. Здобувачі беруть участь у перегляді ОНП аспірантів за ОНП 202 Захист і карантин рослин з метою удосконалення освітньої програми шляхом опитування і у засіданнях кафедри (анкети <https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%90%D0%BD%D0%BA%D0%B5%D1%82%D0%B8-%D0%B0%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2-%D0%B7%D0%B0-%D0%9E%D0%9D%D0%9F-202-%D0%97%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82-%D1%96-%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD-%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B8%D0%BD.pdf>) результати опитування аспірантів щодо навчання на ОНП https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/survey_phd_2020_oct.pdf анкета для здобувачів вищої освіти щодо якості викладання <https://bit.ly/33lwVqa> Положення про опитування щодо якості освітньої діяльності <https://bit.ly/33lwVqa>)

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

ОНП спрямована на підготовку майбутніх кадрів для агропромислового комплексу України, державних структур, зокрема Держпродспоживслужби України, науково-дослідних установ, які потребують фахівців високого рівня. ЗВО комунікує з роботодавцями та випускниками стосовно відповідності підготовки, знань, навичок і умінь здобувачів освіти потребам ринку праці та проводить з ними консультації щодо змісту освітніх компонентів. При створенні ОНП враховані галузеві і регіональні особливості Сумської області. Під час зустрічі з роботодавцями (які є випускниками ЗВО) було підтверджено високий рівень підготовки здобувачів факультету агротехнологій та природокористування і наявність потреби у кваліфікованих наукових кадрах. У результаті опрацювання наданих ЗВО документів, матеріалів, а також проведення зустрічей, було встановлено, що при формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОНП прийнято до уваги вітчизняних ЗВО за цим профілем (Інститут Сільського господарства Північного Сходу НААН України, тема "Актуальні проблеми в рослинництві", НУБіП України ННІ післядипломної освіти, тема "Роль ентомології у формуванні професійних навичок майбутнього фахівця"). Врахування кращих практик іноземних програм відбувається через участь НПП та членів проектної групи ОНП у стажуваннях: Академія Сільськогосподарських наук міста Дінгсі провінції Ганьсу. Тема «Фітосанітарний моніторинг агроценозів провінції Ганьсу Китаю», в рамках проекту "Ерасумус +" за темою «Удосконалення навичок у лабораторній практиці спеціалістів агропродуктів у східній Європі» (AG-LAB). Регіональний контекст виражений тематикою наукових досліджень, що є пріоритетною для вузу. Наразі для Сумщини галузево пріоритетними є впровадження органічного землеробства за рахунок застосування біологічного методу захисту рослин, що враховано тематикою наукових досліджень за ОНП (на прикладі Башлай А.Г.).

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

На цей час Стандарт вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 202 Захист і карантин рослин відсутній. Розроблено та визначено програмні результати навчання відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій. Програмні результати навчання та компетентності ОНП проектна група розробляла відповідно до вимог чинного Порядку підготовки докторів філософії та докторів наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (Постанова КМУ від 23.03.2016 р. № 261) і узгоджені з відповідними дескрипторами НРК. ОНП «Захист і карантин рослин» містить загальні та фахові компетентності, що визначають специфіку підготовки аспірантів за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» і програмні результати навчання, які визначають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньо-наукової програми. ОНП «Захист і карантин рослин» сфокусована на формуванні компетентностей дослідницького спрямування та додаткових результатів навчання для ефективної педагогічної діяльності. Проаналізувавши ОНП ЕГ простежує відповідність ПРН та загалом ОНП 2019, 2020 років вимогам Національної рамки кваліфікацій 9 рівню НРК першої редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/ed20111123#Text>). (для третього (аспірантського) рівня вищої освіти за такими дескрипторами – знання, уміння, комунікація, відповідальність і автономність.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

ОНП «Захист і карантин рослин» має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та Стратегії СНАУ. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання при формуванні ОНП визначалися з урахуванням позицій і потреб зацікавлених сторін (стейкхолдерів), із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці,

галузевого та регіонального контексту. Програмні результати навчання ОНП «Захист і карантин рослин» відповідають дескрипторам Національної рамки кваліфікацій.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ зазначає, що рекомендовано активніше враховувати пропозиції всіх заінтересованих сторін (роботодавців, випускників, здобувачів) при формуванні цілей освітньої програми та програмних результатів.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ЗВО має чітко визначену стратегію реалізації ОНП третього рівня вищої освіти «Захист і карантин рослин», що відповідає його місії та стратегії. Регіональність ОНП пояснюється спрямованою науково-дослідною роботою аспірантів для розв'язання регіональних проблем в галузі. Компетентності передбачені ОНП сформульовані у відповідності дескрипторам НРК. Рекомендації надані експертною групою не є недоліками, вони є стимулом для підвищення активностей усіх учасників освітнього процесу за заданими напрямом.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти. Обсяг ОНП складає 57 кредитів ЄКТС. ОНП 2020-2021 н.р. яка затверджена Вченою радою СНАУ від 25.05.2020 р., протокол № 14. передбачено виділення компонент двох видів: обов'язкові компоненти (42 кредити ЄКТС, 74,0 %) та вибіркові компоненти (15 кредитів ЄКТС, 26,0 %), що відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження та рівня вищої освіти. Експертна група відмічає відповідність ОНП 2016 р., 2019 р. і 2020 р. пунктові 27 Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затверджений Постановою КМУ № 261 від 23.03.2016 р. Експертна група відмічає, що стандарт вищої освіти за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» для третього (аспірантського) рівня відсутній, структура та зміст ОНП відповідає Національній рамці кваліфікацій затвердженої Постановою КМ від 23 листопада 2011 р. № 1341 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/ed20111123#Text>) та вимогам в частині дотримання гуманітарної складової: <http://visit.news/ike2>.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст освітньо-наукової програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему (структурно-логічну схему), поданий в профілі ОНП за роками навчання здобувачів, та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання за ОНП та компетентностей, що підтверджується матрицями відповідності, які наведені в ОНП (<https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%9E%D0%9D%D0%9F-202-%D0%97%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82-%D1%96-%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD-%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B8%D0%BD-2020-%D1%80..pdf>). Відповідно до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) в ОНП передбачено набуття аспірантами відповідних компетентностей: здобуття глибоких знань із спеціальності (ВК1, ВК2, ВК3, ВК4 15 кредитів), оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, набуття універсальних навичок дослідника, здобуття мовних компетентностей (ОК11 Іноземна мова за професійним спрямуванням, ОК3 Комунікації в науковому середовищі, ОК12 Методика підготовки наукових праць іноземною мовою 11 кредитів). Експертною групою рекомендовано запровадити однакові процедури проведення науково-педагогічної практики для всіх здобувачів, незалежно від профільної кафедри наукового керівника. Перелік навчальних дисциплін за ОНП та робочі програми для основних і вибірових дисциплін розміщено за

посиланнями: <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>. У робочих програмах по всім дисциплінам в доступній для здобувачів формі представлено детальну інформацію щодо їх змісту, структури та системи. Навчальні плани представлені на сайті факультету за посиланням – <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>. Для аспірантів-іноземців весь необхідний матеріал у наявності на англійській мові (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin-dlya-pidgotovki-inozemnix-gromadyan/>). Аспіранту на офіційному сайті надано детальну інформацію – путівник щодо успішного виконання завдань та завершення ОНП (<https://bit.ly/2UZOQOT>).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст обов'язкових і вибіркових компонентів ОНП відповідає предметній області спеціальності. Аналіз змісту ОНП показав, що програмні результати навчання забезпечуються логічним і комплексним поєднанням вивчення загальних і фахових компетентностей (обов'язкові і вибіркові компоненти ОНП). На зустрічі з фокус-групами НПП і здобувачів було підтверджено факт регулярного оновлення змісту освітніх компонентів ОНП, яке відбувається на основі принципу академічної свободи. Тематика наукових досліджень ОНП відповідає тематиці робіт факультету агротехнологій та природокористування (<https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docentamishnova-a-k/naukova-robota/>). Аналіз на відповідність предметній області спеціальності свідчить, що перелік обов'язкових і вибіркових компонентів ОНП (https://knau.kharkov.ua/nd_fzr_as.html) дозволяє здобувачеві вищої освіти набутти компетентностей та досягти результатів навчання відповідно до вимог Національної рамки кваліфікацій для третього рівня вищої освіти (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>).

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Для здобувачів вищої освіти за даною ОНП створені умови для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії. Процес вибору дисциплін має реальний характер, відповідає нормативним вимогам і регулюється «Положення про організацію освітнього процесу в Сумському НАУ» (<https://bit.ly/3m7YWZL>) та «Положення про організацію вивчення навчальних дисциплін вільного вибору» (<https://bit.ly/3nUSuWv>); «Положення про кредитно-трансфертну систему організації навчального процесу» (<https://snau.edu.ua/normativni-dokumenty-2/>). Здобувачі чітко розуміють процес індивідуального вибору навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством. Опитування здобувачів підтвердило, що дисципліни є вибірковими з точки зору здобувача вищої освіти. Під час зустрічей експертна група одержала докази: процедури вибору дисциплін є зрозумілими для здобувачів освіти, про вибіркові дисципліни можна дізнатися з офіційного сайту ЗВО, в відділі аспірантури проводиться інформування здобувачів про перелік та зміст вибіркових дисциплін, на сайті є посилання для «Запис на вибіркові дисципліни» <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdYotaZxs3C8Z4BzggCehxthuaZoWVIGOTeGw5UYdxoWz9wyw/viewform>. Здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок вибіркових дисциплін, вибору наукового керівника та теми дисертаційного дослідження. Експертна група ознайомила з індивідуальними навчальними планами Башлай А.Г. https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%86%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD-%D0%91%D0%B0%D1%88%D0%BB%D0%B0%D0%B9-%D0%90-%D0%93._compressed.pdf, Півторайко В.В. <https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%86%D0%BD%D0%B4%D0%B8%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%83%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9-%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D0%BD-%D0%9F%D1%96%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BA%D0%BE-%D0%92.-%D0%92.pdf>, в яких відслідковується індивідуальна освітня траєкторія здобувача. Кількість і різноманітність дисциплін, запропонованих для вибору здобувачам бажано розширити, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти передбачено практичну підготовку. Проходження практики здійснюється у навчально-наукових лабораторіях СНАУ, на підприємствах, в організаціях та установах, з якими укладено відповідні договори. ОНП «Захист і карантин рослин» та навчальний план до неї передбачають практичну підготовку здобувачів через педагогічну практику (4,0 кредити ЄКТС), яка реалізується відповідно до «Положення про педагогічну (викладацьку) практику здобувачів ступеня доктора філософії» (<http://science.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/PedPracticaAsp.pdf>) на базі випускової кафедри. Експертною групою було з'ясовано, що здобувачі за ОНП «Захист і карантин рослин» ще не проходили педагогічну практику. Зміст практики формується в результаті співпраці аспіранта з науковим керівником.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

У відомостях про самооцінювання вказано, що соціальні навички (soft skills) за ОНП «Захист та карантин рослин» формуються під час вивчення дисциплін блоку загальної та фахової підготовки, упродовж оволодіння загальнонауковими компетентностями. Значного розвитку soft skills здобувачі набувають за участі в науковому гуртку «Захист рослин» (<https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/gurtok-zaxist-roslin/>), керівник Деменко Віктор Михайлович к.с.-г.н., доц., доцент кафедри захисту рослин ім. А.К. Мішньова. На офіційному сайті створена сторінка з графічним представленням розуміння та можливості формування soft skills у процесі навчання, комунікацій, тощо (<https://agro.snau.edu.ua/studentu/soft-skills/>). Здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів наукової роботи іноземною мовою забезпечується під час вивчення освітніх компонентів «Іноземна мова за професійним спрямуванням» та «Методика підготовки наукових праць іноземною мовою». Вивчення дисципліни «Організація і методика проведення навчальних занять» сприяє організувати навчальний процес, аналізувати передконфліктні та конфліктні ситуації. Під час співбесіди зі здобувачами вищої освіти було виявлено, що вони здатні до комунікації, чітко формують та доносять власні думки. Здобувачі приймають участь в міжнародних і всеукраїнських конференціях, зокрема Міжнародній науково-практичній конференції «Гончарівські читання»; XI International Scientific and Practical Conference "Innovative processes of economic and sociocultural development: domestic and foreign experience", Міжнародній науково-практичній конференції факультету захисту рослин ХНАУ ім. В. В. Докучаєва, присвяченої 130-річчю Т. Д. Страхова, «Проблеми екології та екологічно орієнтованого захисту рослин», Науково-практичній конференції викладачів, аспірантів та студентів Сумського НАУ (<https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%9F%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D0%B0%D1%81%D0%BF%D1%96%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2-%D0%B7%D0%B0-%D0%9E%D0%9D%D0%9F-202-%D0%97%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82-%D1%96-%D0%BA%D0%B0%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%82%D0%B8%D0%BD-%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B8%D0%BD.pdf>). Розвитку soft skills сприяє підготовка наукових публікацій Journal of Botanical Research, Карантин та захист рослин, Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія Агрономія і біологія. Набуттю soft skills здобувачами за ОНП «Захист і карантин рослин» сприяють форми та методи навчання: експерименти; участь у конференціях, тренінгах, семінарах форумах, виставках, майстер-класах; захист звітів.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

З огляду на відсутність професійного стандарту зміст ОНП «Захист і карантин рослин» спрямований на формування компетентностей і результатів навчання згідно з вимогами до 9 рівня НРК першої редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/ed20111123#Text>).

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Відповідно до навчального плану за 2020-2021 н.р., передбачено 57 кредитів ЄКТС – 1710 год., із них обсяг аудиторної роботи здобувачів вищої освіти становить 648 год., а обсяг самостійної роботи здобувачів становить 1062 год. Перелік обов'язкових дисциплін становить 74% від загального обсягу кредитів ЄКТС, перелік вибіркових дисциплін становить 26% від загального обсягу кредитів ЄКТС. Навчальні дисципліни і практики плануються, як правило, в обсязі трьох і п'яти кредитів ЄКТС. Під час спілкування експертної групи із здобувачами виявлено рівномірне навантаження, що забезпечує досягнення цілей і ПРН, а також відсутність скарг на надмірне аудиторне навантаження та нестачу часу на самостійну роботу.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

В СНАУ за співпраці з німецькими колегами впроваджується дуальна форма освіти на першому та другому рівнях вищої освіти. Відповідно до «Положення щодо організації та проведення навчання за дуальною системою в Сумському національному аграрному університеті» (<https://bit.ly/3mbOyAs>). На третьому рівні вищої освіти дуальна форма навчання впроваджується на третьому рівні вищої освіти, зокрема для навчання аспірантів-іноземців.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Відповідність ОНП предметній області спеціальності 202 Захист і карантин рослин; освітні компоненти логічно взаємопов'язані і дозволяють досягти мети ОНП та програмних результатів навчання; формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти; широкий перелік баз практик здобувачів вищої освіти (11 угод з базами практики). Обсяг ОНП враховує обґрунтоване поєднання годин аудиторних занять із самостійною роботою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Кількість і різноманітність дисциплін, запропонованих для вибору здобувачам бажано розширити, щоб надати здобувачам ширші можливості для формування індивідуальної освітньої траєкторії. Експертною групою рекомендовано запровадити однакові процедури проведення науково-педагогічної практики для всіх здобувачів, незалежно від профільної кафедри наукового керівника.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

В результаті аналізу обсягу ОНП, освітніх компонентів програмних результатів навчання, структури ОНП встановлено, що здобувачі вищої освіти мають можливості для досягнення цілей та програмних результатів навчання, набуття соціальних навичок (soft skills), формування індивідуальної освітньої траєкторії, практична підготовка забезпечує набуття компетентностей, потрібних для подальшої професійної діяльності. Виходячи з викладеної інформації та підтверджуючих її фактів, можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП «Захист і карантин рослин» Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими та оприлюднені на офіційному вебсайті СНАУ у вкладці «Вступнику→Приймальна комісія» (<https://snau.edu.ua/prijmalna-komisiya/>) та «Аспірантура→Умови прийому 2020» (<https://science.snau.edu.ua/aspirantura/>) Інформація, викладена у відповідному розділі сайту ЗВО, є загальнодоступною та зрозумілою. Обсяг інформації є вичерпним. ОНП реалізується в рамках спеціальності 202 «Захист і карантин рослин», програму фахового вступного випробування розробляють гарант за участю членів проєктної групи та групи забезпечення спеціальності та затверджують у встановленому порядку. Програми вступних випробувань щорічно переглядаються та оновлюються (<https://science.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/asp-202.pdf>). Вступ на навчання здійснюється на основі наявності у вступника освітнього ступеня «Магістр» або «Спеціаліст» та вступних іспитів. Правила прийому достатньою мірою структуровані, викладені чітко і зрозуміло, що було підтверджено під час зустрічей зі здобувачами. Дискримінаційних обмежень чи привілеїв не виявлено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Зарахування на ОНП здійснюється відповідно до «Правил прийому для здобувачів вищої освіти СНАУ» зі змінами та доповненнями затвердженими вченою радою СНАУ від 25.05.2020 і 29.07.2020 (<https://snau.edu.ua/prijmalna-komisiya/pravila-prijomu-do-sumskogo-nau/>), Правила прийому на навчання до аспірантури та докторантури у СНАУ у 2020 році (додаток 13) http://docs.snau.edu.ua/documents/vstup/pk/pravila_prijomu/pravyla_2019_dodatok_13.pdf. Правила прийому у ЗВО чіткі та зрозумілі. Програми вступних випробувань за ОНП «Захист і карантин рослин» щорічно оновлюються та розміщуються на офіційному сайті СНАУ. Вступники до аспірантури складають вступні іспити із спеціальної дисципліни <https://science.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/asp-202.pdf>, однієї з іноземних мов (англійської, німецької, французької) <https://science.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/asp-foreign.pdf> та іспиту в формі співбесіди з основ наукових досліджень. Розроблені гарантом і групою забезпечення завдання повністю узгоджено зі специфікою ОНП «Захист і карантин рослин». Враховуються такі основні компоненти: загальна фітопатологія, загальна мікологія, загальна ентомологія, фітофармакологія,

сільськогосподарська фітопатологія, сільськогосподарська ентомологія, імунітет рослин, карантин рослин, біологічний метод захисту рослин, стратегія захисту рослин від шкідливих організмів, шкідливість дикорослої рослинності в агроценозах, основні шкідники сільськогосподарських культур, основні хвороби сільськогосподарських культур. На основі отриманої інформації від здобувачів і НПП можна зробити висновок про те, що правила прийому на навчання за освітньою програмою в цілому враховують її особливості.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У СНАУ визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. У СНАУ визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО, здійснюється відповідно до «Положення про порядок визнання в Сумському національному аграрному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» (<https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-.pdf>), «Положенням про організацію освітнього процесу в СНАУ» (<https://bit.ly/367id7Z>) і «Положенням про реалізацію права студентів СНАУ на академічну мобільність» (http://docs.snau.edu.ua/documents/education/n_docs/4.pdf), які регламентують діяльність СНАУ щодо організації академічної мобільності здобувачів. Про принципи академічної мобільності здобувачів та визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО розміщена на сайті СНАУ в розділі «Навчальний відділ» → «Нормативні документи» (<https://snau.edu.ua/normativni-dokumenty-2/>). Формами академічної мобільності здобувачів є навчання за програмами академічної мобільності; мовне стажування; наукове стажування; проходження мовної практики; проходження навчальних і виробничих практик.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються «Положення про порядок визнання в Сумському національному аграрному університеті результатів навчання, отриманих у неформальній освіті» (<https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/09/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-.pdf>), яке являється чітким та зрозумілим. Рішення щодо визнання таких результатів навчання приймає, призначена розпорядженням декана, предметна комісія на підставі написаної здобувачем заяви та сертифікату або іншого курсу, а також, на підставі підсумкового оцінювання отриманих знань. Під час зустрічі із здобувачами підтверджено наявність інформування про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП «Захист і карантин рослин» і визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та у неформальній, інформальній освіті, регламентуються низкою положень, які представлені на офіційному вебсайті ЗВО. Процедури вступу є чіткими, зрозумілими та прозорими, враховують особливості ОНП, і є такими, що забезпечують доступ до навчання на третьому рівні за неупередженим конкурсом, що підтверджено в ході дистанційного онлайн візиту експертної групи та розміщеною інформацією на вебсторінці СНАУ «Відділ аспірантури та докторантури».

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Слабких сторін не виявлено

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ОНП «Захист і карантин рослин» має достатній рівень узгодженості з якісними характеристиками за усіма підкритеріями Критерія 3.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання і викладання в СНАУ на ОНП «Захист і карантин рослин» спрямовано на досягнення конкретних програмних результатів. Навчання здійснюється за очною формою відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ». Для досягнення програмних результатів навчання проводять лекційні, практичні та лабораторні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації, передбачається самостійна робота здобувачів (27-67,7%). Застосовуються традиційні методи і прийоми, а також використовуються активні, дослідні та пошукові підходи, практикуються вирішення педагогічних, ситуативних задач, проведення круглих столів, ділових ігор, польових експериментів на дослідному полі відповідно до програмних результатів навчання. Для покращення ефективності навчання доступне електронне середовище освітнього процесу СНАУ на платформі Moodle (<https://cdn.snau.edu.ua/moodle/>), що також підтверджується в ході бесіди з учасниками освітньо-наукового процесу. Академічна свобода реалізується в можливості самостійного вибору наукового керівника та теми дисертаційного дослідження, що підтверджено в ході онлайн бесіди із здобувачами третього рівня освіти. Проводиться ознайомлення із робочими програмами навчальних дисциплін (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>) та їх вибір шляхом анкетування (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdYotaZxs3C8Z4BzggCehxthuaZoWVIGOTeGw5UYdxoWz9wyw/viewform>). Під час онлайн зустрічі із здобувачами третього рівня освіти було встановлено, що при виникненні спірних питань, вони вільні у висловленні, відстоюванні власної думки та інтересів. Здобувачам вищої освіти заздалегідь оприлюднюються критерії та методи оцінювання, форми контрольних заходів всіх дисциплін (<https://agro.snau.edu.ua/studentu/shkala-ocinyuvannya-znan/>). Для забезпечення студентоцентрованого підходу під час вибору форм та методів навчання, використовується опитування здобувачів вищої освіти. Результати анкетування задоволеності здобувачів організацією навчального процесу та викладацькою діяльністю розміщуються у вільному доступі «Результати опитування аспірантів щодо навчання на ОНП» (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/survey_phd_2020_oct.pdf). Згідно представлених матеріалів «Результати опитування аспірантів щодо навчання на ОНП» (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/survey_phd_2020_oct.pdf). в опитуванні не були задіяні аспіранти ОНП 202 Захист і карантин рослин, тому що «Цільова аудиторія – аспіранти останніх років навчання року навчання». Результати опитування аспірантів ОНП 202 Захист і карантин рослин представлені Анкети аспірантів за ОНП 202 Захист і карантин рослин (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%20d1%97-grupi-z-akreditaci%20d1%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/22-rezultati-anketuvan-aspirantiv-za-specialnistyu-202-zaxist-i-karantin-roslin/>)

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Освітній процес в СНАУ відбувається згідно до Закону України «Про вищу освіту» та «Положення про організацію освітнього процесу в Сумському національному аграрному університеті» (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Положення_2015_Організація-освітнього-процесу.pdf). (№ 112-К від 08.04.2015 року). Для здобувачів вищої освіти на сайті СНАУ розміщується своєчасна, легкодоступна інформація про цілі, зміст та програмні результати навчання ОНП «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (<https://science.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/n3.doc>). У вільному доступі робочі програми навчальних дисциплін, силабуси, конспекти лекцій, методичні рекомендації розміщені на сайті і в електронному середовищі на платформі Moodle (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>; <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin-dlya-pidgotovki-inozemnix-gromadyan/>; <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/>). Терміни та час проведення різних видів навчальної роботи регламентуються: графіками освітнього процесу (https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%9D%D0%9F-201_%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%BE_2019_%D0%BD%D0%BE%D0%B2.pdf); <https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/34-1.jpg>).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Підготовка кваліфікаційної роботи здобувача передбачає поєднання навчання та досліджень під час реалізації ОНП Захист і карантин рослин. Реалізація освітньо-наукової програми в СНАУ забезпечує комплексну підготовку

аспірантів до науково-педагогічної та науково-дослідницької діяльності. Освітня траєкторія передбачає навчання аспірантів методам математичної обробки результатів дослідження, роботи з платформами Scopus/WoS, проведення патентного і грантового пошуку (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>), робочі програми «Організація методика проведення занять», «Організація підготовки наукових публікацій»; «Методика підготовки наукових праць іноземною», «Методика та організація підготовки і написання дисертації», «Управління науковими проектами».) Здобувачі під час навчання проводять наукові дослідження, результати яких оприлюднюють у наукових статтях та спільних публікаціях з науковими керівниками та розглядаються на міжнародних та всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях. Здобувачі приймають участь у роботі наукового гуртка «Захист рослин», членами якого вони є, та звітують про результати своїх досліджень (<https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/gurtok-zaxist-roslin/>). Дослідження здобувачі проводяться на дослідному полі, ділянках кафедри захисту рослин ім. доцента Мішньова А.К. (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%1%97-grupi-z-akreditaci%1%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/29-doslidne-pole-dilyanki-kafedri-zr/>); <https://agro.snau.edu.ua/v-sumskomu-nacionalnomu-agrarnomu-universiteti-na-doslidnij-dilyanci-kafedri-zaxistu-i-karantinu-roslin-proveli-zbirannya-doslidiv/>; <https://agro.snau.edu.ua/naukovo-doslidna-robota-aspirantiv-kafedri-zaxistu-roslin/>). Здобувачі активно долучені до виконання НТП: «Виділення генотипів з підвищеним рівнем імунних властивостей та ґрунтової посухостійкості серед сучасного сортименту пшениці м'якої озимої» (Код державної класифікації. Рубрикатор науково-технічної інформації ДК 022:2008: 20 – аграрні науки, 201 – агрономія, 202 – Захист і карантин рослин; Співвиконавці – СНАУ та Henan Institute of Science & Technology), 2018-2023 рр. В рамках договорів про співпрацю проводяться наукові дослідження на базах провідних науково-дослідних установ регіону (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%1%97-grupi-z-akreditaci%1%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/14-spivpracya-snau-z-inshimi-organizacijami/>); <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%1%97-grupi-z-akreditaci%1%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/8-ugodi-pro-spivpracyu/>) та міжкафедральних лабораторіях.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Оновлення змісту робочих програм та силабусів проходить відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Положення_2015_Організація-освітнього-процесу.pdf), «ПОЛОЖЕННЯ про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) СНАУ» (http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_yakist_osvity.pdf), «Положення про силабус Сумського національного аграрного університету» (<https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/%D1%81%Do%B8%Do%BB%Do%B0%Do%B1%D1%83%D1%81-%Do%BF%Do%B5%D1%80%Do%B5%D1%82%Do%B2%Do%BE%D1%80%Do%B5%Do%BD%Do%BE.pdf>), «Положенням про освітні програми у СНАУ». Силабуси та робочі програми навчальних дисциплін затверджують на засіданні кафедри за участі гаранта ОНП, стейкхолдерів, здобувачів, розглядається на засіданні навчально-методичної комісії факультету та затверджується рішенням вченої ради факультету (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>, <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin-dlya-pidgotovki-inozemnix-gromadyan/>). Викладачі, які забезпечують ОНП, розробляють і видають навчальні підручники (<https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/naukova-robota/>), навчально методичні рекомендації <https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/metodichna-robota/>, приймають участь у міжнародних наукових проектах (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%1%97-grupi-z-akreditaci%1%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/17-uchast-u-mizhnarodnix-proyektax/>), всеукраїнських і міжнародних конференціях, публікують статті. Як приклад, оновлення змісту: Популяційна біологія фітопатогенних грибів (<https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%Do%BF%Do%BE%Do%BF-%Do%B1%D1%96%Do%BE%Do%BB.pdf>) в порівнянні до Популяційна біологія фітопатогенних грибів (https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/%D1%80_%Do%BF%Do%BE%Do%BF_%Do%B1%Do%BE%Do%BB_%Do%BA_%Do%A0%D0%9D%Do%9F.pdf) 2019 -2020 н.р.; складу: зміну переліку вибіркових дисциплін у 2020 році в порівнянні до 2019 року - відсутність Методика та організація підготовки і написання дисертації / Менеджмент лабораторної діяльності (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>) За результатами проведених зустрічей зі здобувачами виявлено достатній рівень задоволеності аспірантів методами навчання та викладання, навчальним процесом в цілому, рівнем кваліфікації НПП і зрозумілістю викладання ними навчального матеріалу. Рекомендовано оптимізувати процес оновлення змісту навчальних дисциплін, зокрема завдяки включенню результатів досліджень викладачів, що дозволить впровадити в навчальний процес власні практики.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

У СНАУ інтеграцію університету до міжнародного науково-освітнього простору координує Відділ міжнародних зв'язків (<https://snau.edu.ua/viddil-mizhnarodnyh-zvyazkiv/>), вуз має міжнародних партнерів (<https://snau.edu.ua/mizhnarodni-partneri/>), НПП та здобувачі є учасниками міжнародних проектів та грантів (<https://snau.edu.ua/mizhnarodni-proekty/mizhnarodni-proekti-ta-granti/erasmus/>). Здобувачі та НПП мають доступ до міжнародних баз даних Web of Science, Scopus (<https://science.snau.edu.ua/rco-informs/>). При спілкуванні із здобувачами, НПП та адміністрацією було встановлено, що вони володіють інформацією про можливості

академічної мобільності, програми міжнародного обміну, участь в міжнародних проектах ("Положення про реалізацію права студентів СНАУ на академічну мобільність" http://docs.snau.edu.ua/documents/education/n_docs/4.pdf). Викладачі кафедри є учасниками проекту Erasmus+, пройшли стажування в Італії, Китаї, Словенії (<https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/sklad-kafedri/rozhkova-tetyana-oleksandrivna/>; [https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/sklad-kafedri/bakumenko-olga-mikola%D1%97vna/](https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/sklad-kafedri/bakumenko-olga-mikola%20%D1%97vna/)). Має місце розвиток системи спільних науково-навчальних центрів, що проявилось у створенні СНАУ спільно з німецькою компанією SMART-полігону (<https://snau.edu.ua/snau-vidkriv-unikalnij-dlya-ukra%D1%97ni-smart-poligon/>). Кафедра захисту рослин має тісний науковий зв'язок з Китаєм через виконання НТР (Рубрикатор науково-технічної інформації ДК 022:2008: 20 – аграрні науки, 201 – агрономія, 202 – захист і карантин рослин, 2018-2023 рр.) та ведеться міжнародна співпраця з Академією сільськогосподарських наук муніципалітету Дінксі, Китай. Інтернаціоналізація здобувачів за ОНП відбувається під час запровадження системи подвійного керівництва науково-дослідною роботою: науковий керівник від СНАУ (<https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/%20Do%A2%20Do%B5%20Do%BC%20Do%B8-%20Do%BD%20Do%Bo%D1%83%20Do%BA%20Do%BE%20Do%B2%20Do%B8%D1%85-%20Do%80%20Do%BE%20Do%B1%D1%96%D1%82-%20Do%97%20Do%A0-%20Do%A1%20Do%90%20Do%99%20Do%A2-1.pdf>) та науковий консультант від Хенанського інституту науки і технології (Китай), ця інформація була підтверджена в ході бесіди з НПП

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

В СНАУ рівень інформованості здобувачів вищої освіти третього рівня щодо освітнього процесу на достатньому рівні. Здобувачам ОНП 202 Захист і карантин рослин своєчасно надається інформація в зрозумілому вигляді щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів. Форми та методи навчання забезпечують досягнення представлених в ОНП цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу в освіті та принципам академічної свободи здобувачів. У здобувачі третього рівня вищої освіти є можливості розвивати необхідні компетентності, займатися науковою роботою через участь у наукових гуртках, конференціях, науково-технічних розробках кафедри, на базах провідних науково-дослідних установ регіону, стажуванні закордоном. До позитивних практик відносимо: розвиток системи спільних науково-навчальних центрів, що проявилось у створенні у СНАУ, спільно з німецькою компанією, SMART-полігону; інтернаціоналізації університету в міжнародний освітній простір досягається за рахунок аспірантів-іноземців, запровадження системи подвійного керівництва (Україна – Китай) науково-дослідною роботою.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Експертна група відмічає, що наявна практика проведення опитування аспірантів щодо навчання на ОНП є позитивною та інформативною, але визначення цільової аудиторії потребує розширення долученням до неї аспірантів всіх років навчання. Рекомендовано в роботі програми для посилення інформування здобувачів включити пункт «13. Зміни в робочій програмі», для виділення із загального тексту робочої програми нових актуальних або, раніше мало висвітлених, питань. Розширити кількість учасників з НПП у міжнародних проектах, грантах із залученням здобувачів третього рівня освіти. Поширити запровадження системи подвійного керівництва науково-дослідною роботою і на вітчизняних аспірантів. Включати результати наукових досліджень НПП в зміст навчальних дисциплін, для впровадження в навчальний процес власних практик.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Навчання та викладання за освітньо-науковою програмою «Захист і карантин рослин» сприяє досягненню заявлених у ОНП цілей та програмних результатів навчання. Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Здобувачам надається своєчасно доступна та зрозуміла інформація щодо цілей, змісту і програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів, які оновлюються НПП щорічно. Освітньо-наукова програма «Захист і карантин рослин» базується на поєднанні навчання та досліджень із урахуванням стратегії інтернаціоналізації ЗВО. На основі викладеної інформації, що підтверджується фактами, критерій 4 знаходиться на достатньому рівні. Наявні недоліки критичним чином не впливають на освітньо-науковий процес, а ЗВО демонструє готовність до розвитку та покращення з урахування недоліків. Враховуючи наведене, Критерій 4 відповідає рівню В.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контролю та критерії оцінювання знань здобувачів у СНАУ визначено «Положенням про організацію освітнього процесу» (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Положення_2015_Організація-освітнього-процесу.pdf). Інформація про контрольні заходи та критерії оцінювання міститься в робочих навчальних програмах, силабусах дисциплін, які оприлюднені на сайті університету (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>, <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin-dlya-pidgotovki-inozemnix-gromadyan/>). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими та зрозумілими. В СНАУ запровадження форми контролю в рамках поточного, рубіжного та підсумкового контролю знань, що дозволяє поетапно контролювати та самоконтролювати рівень досягнень здобувача. Інформацію про форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачі отримують на початку вивчення навчальних дисциплін також від викладачів, що підтверджено під час спілкування з фокус-групами.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Стандарт вищої освіти третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у СНАУ» (<https://bit.ly/3pBzaiV>), «Положенням про систему забезпечення якості вищої освіти» (<https://bit.ly/3lL3aqb>), «Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії та доктор наук» (<https://bit.ly/3lL1WLl>), «Тимчасовим положенням про порядок атестації здобувачів ступеня доктора філософії у СНАУ» (<https://bit.ly/2KB6lTF>) та є доступними для усіх учасників освітнього процесу. Об'єктивність екзаменаторів забезпечується дотриманням «Кодексу академічної доброчесності СНАУ» (<https://bit.ly/3kFWw2V>). Що півроку аспіранти звітують на кафедрі про виконання індивідуального плану досліджень (<https://agro.snau.edu.ua/pivrichnij-zaxist-zvitiv-doktorantiv-ta-aspirativ-2/>). Для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів в СНАУ створена і функціонує комісія з академічної етики (<http://docs.snau.edu.ua/documents/normativni-documenty/e1.pdf>). При виникненні конфліктної ситуації студент чи викладач подають мотивовану заяву. Завідувачем відділу аспірантури створюється комісія для приймання екзамену (заліку), до складу якої входять: завідувач кафедри (провідний викладач) та викладачі відповідної кафедри, представники відділу аспірантури, профспілкового комітету студентів та органу студентського самоврядування. Перескладання екзаменаційної оцінки для підвищення її рівня на підставі мотивованої заяви здобувача допускається не більше, ніж з трьох дисциплін за весь період навчання. Аспірант подає до Відділу письмову заяву на ім'я ректора щодо перегляду оцінок та конкретних причин. Підсумкова оцінка комісії є остаточною. В ході співбесіди зі здобувачами вищої освіти було встановлено, що вони обізнані про процедуру оскарження результатів контрольних заходів, рівнем оцінювання задоволені. Прикладів конфлікту інтересів та оскарження результатів навчання за ОНП 202 Захист і карантин рослин немає. Приклад вирішення конфліктної ситуації в ЗВО (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%20%97-grupi-z-akreditaci%20%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/19-prikladi-zaxodiv-shho-vzhito-snau-dlya-virishennya-konfliktnix-situacij/>).

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політика, стандарти та процедури дотримання академічної доброчесності визначаються нормативною базою СНАУ: «Кодекс академічної доброчесності» (http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/kodeks_akadem_dobrochesnosti.pdf), «Положення про

запобігання та виявлення академічного плагіату в СНАУ» (http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf), «Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в СНАУ» (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%AF_%D0%A3%D0%9D%D0%86%D0%9A%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%AC_%D0%A1%D0%9D%D0%90%D0%A3.pdf). Відповідно наказу ректора «Про створення комісії з академічної етики та затвердження її складу» з розгляду порушень академічної доброчесності (<http://docs.snau.edu.ua/documents/normatyvni-documenty/e1.pdf/>), комісією відбувається розгляд заяви учасника освітнього процесу про факт порушення академічної доброчесності, за наявності скарги голова Комісії проводить відкрите засідання з розгляду факту порушення у 5-денний термін. У СНАУ діє система перевірки робіт на доброчесність за допомогою офіційних систем «Unicheck» та «StrikePlagiarism», що свідчить про застосування та прийняття технологічних рішень для дотримання академічної доброчесності. Керівництво ЗВО протидіє порушенням академічної доброчесності шляхом створення єдиного електронного каталогу, до якого включені: електронна бібліотека, фонд електронних документів, картотека дисертацій, картотека авторефератів та електронні каталоги відокремлених підрозділів. Реалізація інструментів протидії порушенням академічної доброчесності здійснюється відповідно Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в СНАУ (http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_plagiat.pdf). Популяризація академічної доброчесності здійснюється через освітні заходи (<https://library.sumdu.edu.ua/uk/doslidnyku/akademichnepysmo/perevirka-na-plahiat.html>; <https://agro.snau.edu.ua/v-snau-vidbuvsya-seminar-na-temu-akademichna-dobrochesnist-teoriya-i-praktika-2/>) та через процедури контролю – відповідно до наказу «Про запобігання та протидію корупційним проявам і зловживанням в період проведення контрольних заходів у СНАУ» від 8 грудня 2014 р № 409-К. У Під час онлайн співбесіди було встановлено, що учасники освітнього процесу ознайомлені: з політикою ЗВО про створення середовища академічної доброчесності; з процедурою розгляду факту порушення академічної доброчесності та беруть участь у освітніх заходах з розгляду питань академічної доброчесності. Прикладів порушення академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу при підготовці здобувачів ОНП 202 Захист і карантин рослин зафіксовано не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильні сторони: Правила проведення контрольних заходів та їх форми є комплексними та доступними для всіх ОНП. Всі нормативні документи та матеріали розміщені у вільному доступі на сайті СНАУ для учасників освітнього процесу. Наявні чіткі процедури та механізми забезпечення, дотримання академічної доброчесності та процедури реагування на її порушення та притягнення до відповідальності у ЗВО. Здобувачі на високому рівні обізнані з принципами політики забезпечення академічної доброчесності та залучені до її реалізації. Забезпечення академічної доброчесності є частиною внутрішньої системи забезпечення якості ЗВО. Під час онлайн зустрічі з учасниками освітнього процесу було встановлено, що дотримання академічної доброчесності лежить в основі інституційної культури ЗВО та широко висвітлюється і пропагується. Позитивні практики: приймання екзаменів екзаменаційною комісією (більше, ніж один викладач), що знімає ризики необ'єктивності екзаменаторів; залучення здобувачів освіти до висвітлювання та пропаганди академічної доброчесності <https://www.youtube.com/watch?v=dzuSWmS5elA&feature=youtu.be>

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Не визначено

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Експертна група дійшла висновку про повну відповідність ОНП 202 Захист і карантин рослин критерію 5. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів є чіткими та зрозумілими. Дають можливість встановити досягнення аспірантами результатів навчання. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання розміщена на сайті ЗВО у вільному доступі. На ОНП 202 Захист і карантин рослин визначено чіткі, зрозумілі правила проведення контрольних заходів, які є доступними для здобувачів та забезпечують об'єктивність екзаменаторів. У ЗВО наявні процедури та механізми забезпечення дотримання академічної доброчесності, чіткі інструкції та дієві інструменти протидії її порушенням.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз відомостей самооцінювання, додаткових матеріалів, наданих СНАУ на запит експертної групи, резюме НПП та наукових керівників, розміщених на сайті ЗВО та у відкритих профілях свідчать про достатній рівень відповідності академічної та професійної кваліфікації науково-педагогічного персоналу, що задіяний у реалізації ОНП 202 Захист і карантин рослин вимогам Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Кваліфікація, публікації та профіль наукової діяльності гаранта ОНП 202 Захист і карантин рослин Власенка В.А. відповідають спеціальності (<https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/sklad-kafedri/vlasenko-volodimir-anatolijovich/>). Гарант має значний дослідницький, викладацький та адміністративний досвід, що є перевагою та забезпечує якість процесів розроблення та реалізації ОНП. Зведена інформація щодо академічної та професійної кваліфікації викладачів (<https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%94%D0%B0%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%87%D1%96%D0%B2.pdf>) демонструє відповідність спеціальності та дисциплінам, що викладаються та спроможність забезпечити якість процесу формування дослідницьких компетентностей здобувачів; інформація про публікації, наукові ступені наукових керівників підтверджує їх кваліфікацію як дослідників; достатньою та переконливою є інформація щодо відповідності ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності за пунктами активності. НПП університету постійно підвищують кваліфікацію згідно «Положення про організацію та проведення підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників СНАУ». Згідно «Положення про підвищення кваліфікації та стажування» (<https://bit.ly/39fW6OQ>) всі НПП регулярно (не рідше одного разу на п'ять років) підвищують викладацьку майстерність. За наданої гарантом інформації у формі таблиці всі НПП мають публікації у провідних фахових виданнях України. У викладачів ОНП наявні наукові публікації, що індексуються у базах Scopus та Web of Science. Взірцевим є те, що більшість викладачів мають сертифікати щодо рівня знання іноземної мови і володіють іноземними мовами, що забезпечує реалізацію ОНП на високому міжнародному рівні. Сумський НАУ сприяє постійному підвищенню рівня знання мов, що сприяє викладанню окремих дисциплін на англійській мові, закордонним стажуванням викладачів, активній участі у міжнародних проєктах та конференціях. ЕГ підтверджує високий рівень задоволеності аспірантів, випускників та роботодавців академічною кваліфікацією та професійним досвідом викладачів та наукових керівників (на основі інтерв'ю).

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Експертна група має підстави засвідчити дотримання відповідності чинному законодавству процедури конкурсного добору НПП, який регламентується «Порядком проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів)» (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/11/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA_%D0%BF%D1%80%D0%BE_%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81_%D0%9D%D0%9F%D0%9F_%D0%A1%D0%9D%D0%90%D0%A3_24.09.18_%D0%B7%D1%96-%D0%B7%D0%BC%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D0%B2%D1%96%D0%B4-29.08.19.pdf). Додатково використовується перелік вимог до кваліфікації НПП та наукових керівників, який передбачає оцінювання викладацької компетентності (на основі відкритих лекцій, результатів рейтингування - <https://snau.edu.ua/zabezpechennya-yakosti-osviti/rejting-vikladachiv/rejting-vikladachiv/>), відповідності спеціальності та наукового ступеню кандидата, наявності значних наукових здобутків та відповідність їх профілю тематиці досліджень аспірантів, володіння англійською на рівні не нижчому ніж B2 (підтверджується сертифікатом). Результатом зазначеного підходу до кадрового забезпечення ОНП 202 Захист і карантин рослин є залучення до викладання та наукового керівництва 13 фахівців семи кафедр СНАУ з достатнім рівнем відповідності вимогам.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Участь роботодавців у реалізації ОНП погоджено шляхом підписання відповідних «Генеральних угод про співпрацю», які нам представив гарант під час зустрічей з фокус групою ([blob:https://office.naqa.gov.ua/496498ea-fd8b-4778-b8de-d45ba7bd67cd](https://office.naqa.gov.ua/blob:https://office.naqa.gov.ua/496498ea-fd8b-4778-b8de-d45ba7bd67cd)). Крім цього, під час спілкування з фокус-групою «Роботодавці» з'ясовано, що Рада роботодавців активно приймала участь у розробці проєкту ОНП. Також було з'ясовано, що аспірант Півторайко В.В., проводить закладку своїх дослідів в Інституті с/г Північного Сходу України НААН, що свідчить про залучення стейкхолдерів в освітній процес. Загалом залучення роботодавців сприяє в Університеті покращенню якості підготовки здобувачів вищої освіти, оновленню змісту ОНП та освітніх компонентів з урахуванням тенденцій розвитку галузі та потреби ринку праці, допомагає реалізації права здобувачів вищої освіти на академічну мобільність. Під час проведення бесід із фокус-групами серед роботодавців виявлено бажання та готовність долучатися до організації та реалізації освітнього процесу за ОНП «Захист і карантин рослин», як на базі НДІ, так і на базі їх виробничих потужностей.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Навчання здобувачів проводиться провідними фахівцями кафедри захисту рослин ім. доцента Мішньова А.К. СНАУ (доктором с.-г. наук, професором Власенко В.А., кандидатом с.-г. наук, доцентом Деменком В.М, кандидатом біол. наук, доцентом Рожковою Т.О.) (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%20grupi-z-akreditaci%20onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/12-dokumenti-shho-pidtvrdzhuyut-akademichnu-kvalifikaciyu-vikladachiv/>). Крім того до викладання залучаються співробітники ДУ “Сумська обласна фітосанітарна лабораторія” (<https://agro.snau.edu.ua/ekskursiya-v-du-sumsku-oblasnu-fitosanitarnu-laboratoriyu-2/>; <https://agro.snau.edu.ua/gostova-lekciya-na-temu-znezarazhennya-roslinno%20produkcii%2097/>), Управління фітосанітарної безпеки Держпродсподвідслужби в Сумській області (<https://agro.snau.edu.ua/gostova-lekciya-dlya-studentiv-4-kursu-specialnosti-202-zaxist-i-karantin-roslin-na-temu-zbitki-vid-buryaniv-ta-metodi-borotbi-z-nimi/>), Інституту сільського господарства Північного Сходу НААН України (<https://agro.snau.edu.ua/gostova-vidkrita-lekciya-kafedri-zaxistu-i-karantinu-roslin-na-temu-xvorobi-kartopli/>). До організації та реалізації освітнього процесу залучаються роботодавці на умовах угод про наукову співпрацю між СНАУ (випусковою кафедрою) та Інститутом сільського господарства Північного Сходу НААН України; Українським інститутом експертизи сортів рослин; Інститутом фізіології рослин і генетики НАН України; Інститутом захисту рослин НААН України; Миронівським інститутом пшениці ім. Р. М. Ремесла НААН України (<https://agro.snau.edu.ua/zustrich-stejkholderiv-2/>). Дані заходи дають можливість здобувачам наукового ступеня ознайомитися із специфікою роботи цих установ, а керівництву, як потенційним роботодавцям, – підібрати майбутніх співробітників з числа здобувачів освітнього ринку.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Професійний розвиток викладачів з боку СНАУ враховується за укладання контракту з науково-педагогічним працівником («Положення про організацію освітнього процесу в СНАУ», <https://bit.ly/339jDwR>). Для підвищення кваліфікації працівники СНАУ користуються курсами згідно «Положення про організацію та проведення підвищення кваліфікації та стажування педагогічних працівників СНАУ» (<https://bit.ly/3o1QvzY>). Аналізом представленої у звіті самооцінювання інформації щодо пройдених викладачами ОНП підвищень кваліфікації встановлено відповідність напрямку її проведення та формату дисциплін, які вони забезпечують на ОНП не рідше одного разу на п'ять років. Стажування здійснюється з метою формування і закріплення на практиці професійних компетентностей, здобутих у результаті теоретичної підготовки, щодо виконання завдань і обов'язків на займаній посаді, або посаді вищого рівня, засвоєння вітчизняного та зарубіжного досвіду, формування особистісних якостей для виконання професійних завдань на більш високому рівні. Спількування з фокус-групою «НПП» підтвердило фактичну дієвість цих механізмів у рамках реалізації ОНП «Захист і карантин рослин». На основі численних договорів про співпрацю з вітчизняними та закордонними ЗВО та НДУ професорсько-викладацький склад постійно приймає участь у стажуваннях (у т.ч. – закордоном), курсах з підвищення кваліфікації (посилання на скан-копії документів про стажування, підвищення кваліфікації (<blob:https://office.naqa.gov.ua/496498ea-fdbb-4778-b8de-d45ba7bd67cd>)) Таким чином, СНАУ створює широкі можливості для інтеграції НПП до міжнародної наукової спільноти, розвитку їх потенціалу відповідно до кращих світових практик.

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

В університеті створено систему заохочення розвитку викладацької майстерності, яка має як матеріальну, так і нематеріальну складову. В якості матеріального заохочення колективним договором (<https://snau.edu.ua/kolektivnij-dogovir/>) та додатками до нього (<https://bit.ly/3nNjas5>) передбачається можливість преміювання, встановлення надбавок до посадового окладу. Положенням про організацію оплати праці у СНАУ передбачено надбавку за викладання навчальних дисциплін однією із мов країн ЄС. Заохочення нематеріального характеру, які передбачені нормативними документами університету: подяка ректора, представлення співробітника до державних нагород і почесних звань та ін. Для визначення кращих співробітників в університеті встановлена рейтингова система оцінки діяльності науково-педагогічних працівників (<https://bit.ly/3nNjas5>), яка регламентується «Положенням про освітній процес». Окрім цього, на постійній основі щорічно проводиться конкурс на кращу випускову кафедру та кращого викладача (<http://docs.snau.edu.ua/documents/public/kd1.pdf>). На сайті закладу викладачам надаються відомості про можливості проходження підвищення кваліфікації за кордоном (<https://snau.edu.ua/viddil-mizhnarodnyh-zvyazkiv/>), згідно з напрямком навчально-наукової діяльності. Певною мірою розвиток викладацької майстерності стимулюється СНАУ через оплату закордонних відряджень викладачів на навчально-методичні семінари та науково-практичні конференції. Під час проведення бесід із фокус-групами серед науково-педагогічних працівників було отримано підтвердження інформації стосовно компенсації викладачам і здобувачам витрат на друкування в журналах, віднесених до науково-метричних баз Scopus, Web of Science «Положення про преміювання працівників Сумського Національного Аграрного Університету за публікацію наукових праць у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/10/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95%D0%9D%D0%9D%AF_Scopus-WoS_%D0%A1%D0%9D%D0%90%D0%A3_243_25.07.2019.pdf)). Ця інформація була підтверджена і під час співбесіди з головним бухгалтером та НПП Університету.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

Обсяг та структура контингенту ОНП 202 Захист і карантин рослин (7 здобувачів вищої освіти, з яких 4 є іноземцями) обумовлює високі вимоги до кадрового забезпечення, які загалом дотримані: кваліфікація НПП є достатньою для досягнення цілей ОНП, заявлених ПРН та компетентностей. Академічна та професійна кваліфікація наукових керівників є достатньою для якісного виконання здобувачами наукової складової програми. Сильною стороною кадрового забезпечення ОНП є: значний дослідницький, викладацький та адміністративний досвід гаранта, наявність наукової школи, результативної підготовки кандидатів сільськогосподарських наук; наявність у НПП сертифікатів щодо рівня знання іноземної мови та викладання іноземними мовами, що забезпечує реалізацію ОНП на високому міжнародному рівні. Позитивною практикою є: наявність актуальних вимог до публікаційної активності всіх викладачів та наукових керівників ОНП 202 Захист і карантин рослин; запроваджена практика подвійного керівництва науковою роботою аспірантів, які навчаються за направленням китайських університетів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

За критерієм 6 слабких сторін не виявлено. Рекомендовано розробити дієвий механізм морального та/або матеріального заохочення гарантів ОП і ОНП

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень А

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

Процедура конкурсного добору НПП характеризується прозорістю та наявністю чітких вимог, що дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів та успішної реалізації ОНП. Інформація про вакантні посади, вимоги та необхідні документи для участі в конкурсі розміщена у вільному доступі та вчасно. До формування ОНП, викладання залучаються професіонали-практики та роботодавці, що забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей і програмних результатів навчання НПП вдало поєднують наукову та викладацьку діяльність, підвищення рівня кваліфікації відбувається регулярно, для цього задіяні українські та зарубіжні заклади освіти і науки. Завдяки сприянню ЗВО створюються умови для професійного розвитку НПП в Україні та закордоном. Сумський НАУ сприяє постійному підвищенню рівня знання мов НПП. Більшість викладачів мають сертифікати щодо рівня знання іноземної мови, що забезпечує реалізацію ОНП на високому міжнародному рівні. Це сприяє викладанню окремих дисциплін на англійській мові для студентів-іноземців, закордонним стажуванням викладачів, активній участі у міжнародних проєктах та конференціях. СНАУ сприяє інтеграції викладачів у міжнародний науковий простір через стимулювання читання лекцій на базі іноземних установ-партнерів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

СНАУ має одну із потужніших в Україні серед ЗВО агрономічного профілю матеріально-технічну базу, обладнану інноваційними технічними засобами. Під час онлайн-візиту членам ЕГ було продемонстровано весь перелік матеріальної бази. Інформація щодо фінансової звітності розміщена на сайті університету. Фінансові та матеріально-технічні ресурси ЗВО забезпечують досягнення визначених ОНП цілей і ПРН. Всі ОК забезпечені навчально-методичними матеріалами. Університет має доступ до електронних наукових баз Scopus і Web of Science (<https://www.scopus.com>, <http://webofscience.com>) відповідно до укладеного договору та наказу МОН. Університет забезпечений програмним інструментарієм, необхідним для проведення наукових досліджень усіх напрямів підготовки докторів філософії, а також засобами для проходження педагогічної практики (мультимедійна установка з аудіо забезпеченням, ноутбук LENOVO). На сервері ЗВО розміщено ліцензійні програми: Statisticv.10, MapInfov.11, Corel Drawx6 v.16.4.1.1281. Для здобувачів створений зал електронних видань, а також організована послуга електронної доставки документів. Бібліотека та навчальні аудиторії оснащені сучасними комп'ютерами, прокладено доступ до мережі інтернет. Бібліотечний фонд має сучасні періодичні фахові видання та підручники науковців з дисциплін ОНП. В бібліотеці є відділи, які надають послуги науковцям, для безперешкодного пошуку інформації та оброблення даних (відділ комплектування; відділ обслуговування; інформаційно-бібліографічний відділ; відділ автоматизації). Бібліотека СНАУ має центральне відділення та 6 філій. Загальний фонд бібліотеки становить 310980 примірників. До навчальної та наукової літератури здобувачі мають доступ в мережі Internet

(<https://library.snau.edu.ua/>). Крім цього здобувачі вищої освіти мають доступ до репозиторію (<http://repo.snau.edu.ua/>). Аудиторії, в яких проводяться заняття, добре обладнані. Наявне лабораторне обладнання (<https://science.snau.edu.ua/naukovi-laboratori%20%97/>), за допомогою якого аспіранти отримують необхідні ПРН і досягають цілей ОНП. Учасники ОНП забезпечені соціальною інфраструктурою: є буфети, їдальня, медичний пункт, зони відпочинку, парк і майданчики для прогулянок. Наявний комфортабельний гуртожиток (<https://snau.edu.ua/gurtozhitki/>), при спілкуванні з науковцями, було з'ясовано, що умови проживання в гуртожитку їх влаштовують (аспірантка акредитаційної ОНП проживає в гуртожитку), проблем з гарячою водою немає, можливе поселення сімейного типу, що являється актуальним для аспірантів. Університет має можливість всіх бажаючих науковців забезпечити проживанням у гуртожитку, якщо виникає така необхідність.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Бесіда з аспірантами, НПП підтвердила, що доступ до інформаційних ресурсів безоплатний. Вони мають вільний доступ до підручників, необхідних для навчання та розвитку ОНП. Бібліотека (<https://library.snau.edu.ua/>) бере на себе важливу функцію: допомога студентам, аспірантам, науково-педагогічним працівникам у формуванні творчої, соціально активної, компетентної особистості. Було здійснено перевірку доступу з комп'ютера до репозитарію (<http://repo.snau.edu.ua/>). Вся інформація є доступною. Для науковців є можливість перевірити свої роботи на наявність плагіату. З метою координації організаційного та науково-методичного забезпечення роботи з обдарованою молоддю, створення сприятливих умов для розвитку та реалізації творчих здібностей здобувачів, залучення їх до активної науково-дослідної, пошукової діяльності в процесі навчання у вищому навчальному закладі діє Рада молодих учених СНАУ. Здобувачі та НПП мають можливість користуватися лабораторним обладнанням, використовувати потенціал дослідного поля – зазначили обидві фокус-групи під час зустрічей із експертами. Усі необхідні умови для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОНП ЗВО забезпечує безоплатно. Аспіранти мають можливість безкоштовно публікуватись у науковому збірнику «Вісник Сумського національного аграрного університету». Під час зустрічі із аспірантами ця інформація була підтверджена. Рекомендовано провести структурування сайту та оптимізацію інформації, яка стосується удосконалення змісту ОНП, зробити перехресні посилання як на сайті університету, так і на сайті кафедри.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Здобувачі вищої освіти проходять регулярні та цільові інструктажі перед заняттями та роботою з обладнанням, небезпечними речовинами тощо. В університеті є відділ охорони праці (<https://snau.edu.ua/contacts-ua/>) і медпункт. На території університету обмежено рух транспорту (допускається лише службовий за обґрунтованої потреби) і здійснюється патрулювання. Відповідні правила передбачені Концепцією освітньої діяльності СНАУ (<https://bit.ly/39lsdwL>). Під час спілкування експертної групи з усіма учасниками освітнього процесу, експертною групою було встановлено, що освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти. Під час зустрічей з аспірантами, було встановлено, що їхні потреби та інтереси щодо освітнього середовища задовольняються. Здобувачі розповідали, що їм комфортно навчатися на ОНП, що акредитується. Відзначали викладачів, які викладають на даній ОНП. Вони створюють дружню атмосферу у колективі, організують партнерську роботу, присутня взаємоповага та взаємна вимогливість. У ЗВО функціонує соціально-психологічна служба (<https://snau.edu.ua/psixologichna-sluzhba/>) головною метою діяльності якої є надання доступних і якісних послуг у сфері практичної психології, спрямованих на збереження і укріплення психологічного здоров'я всіх учасників навчально-виховного процесу; участь у забезпеченні адаптивного і комфортного освітнього простору для студентської молоді, здійснення психолого-педагогічної підтримки становлення й розвитку особистості здобувачів. Інформація була підтверджена під час спілкування з аспірантами ОНП та викладачами.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Заклад вищої освіти забезпечує освітню підтримку здобувачів третього рівня вищої освіти, що навчаються за ОНП 202 «Захист і карантин рослин». З метою координації організаційного та науково-методичного забезпечення роботи з обдарованою молоддю, створення сприятливих умов для розвитку та реалізації творчих здібностей здобувачів, залучення їх до активної науково-дослідної, пошукової діяльності в процесі навчання у вищому навчальному закладі діє Рада молодих учених СНАУ. Зі слів аспірантів, самі викладачі та їхні наукові керівники постійно інформують про різні можливості їхньої участі в заходах по підвищенню їх професійної майстерності, участі в міжнародних конференціях, стажуваннях та грантах. У СНАУ функціонує соціально-психологічна служба (<https://snau.edu.ua/psixologichna-sluzhba/>). Під час бесіди зі здобувачами, було з'ясовано, що вони знають про існування даної служби. Також є психологи але здобувачі даної ОНП не зверталися до нього, оскільки не мали в цьому потреби. Навчання в аспірантурі проводиться у сучасних лабораторіях, які мають належне матеріально-технічне забезпечення, сучасне технічне обладнання, що відповідає вимогам підготовки докторів філософії. Матеріально-технічне забезпечення університету та кафедр, за якими закріплені навчальні дисципліни, що

проводять підготовку здобувачів громадян України та іноземців в аспірантурі, відповідає всім нормативам та вимогам з підготовки здобувачів у аспірантурі. Університет має доступ до міжнародних баз даних Scopus та Web of Science з метою забезпечення інформаційної підтримки здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії. Щорічно в університеті організовуються: у травні – Міжнародна науково-практична конференція «Гончарівські читання» (<https://snau.edu.ua/goncharivski-chitannya-u-snau/>), у квітні – Науково-практична конференція викладачів, аспірантів та студентів СНАУ, у листопаді – Всеукраїнська студентська наукова конференція та інші. Постійно діє гурток «Захист рослин», де розглядаються наукові питання різних напрямів та питання, що виникають у здобувачів у процесі навчання.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

Університет створює інклюзивне освітнє середовище для здобувачів з урахуванням їхніх потреб та можливостей. «Положенні про організацію інтегрованого навчання осіб з особливими освітніми потребами у СНАУ (http://docs.snau.edu.ua/documents/education/n_docs/Polojennya_OOOP4758.pdf). Під час бесіди з учасниками освітнього процесу було з'ясовано, що за потреби, для окремих категорій здобувачів за погодженням проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи наказом ректора університету затверджується індивідуальний графік відвідування аудиторних занять. У разі необхідності адміністрація університету, студентське самоврядування готові надати допомогу особам з особливими освітніми потребами та організувати їх супровід. Під час зустрічей з адміністрацією, представниками структурних підрозділів та безпосередньо з аспірантами, а також нам при онлайн зустрічах було надано відео в якому показано матеріально-технічну базу ЗВО. Тому експертна група дійшла висновку, що у ЗВО максимально намагаються створити всі умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами, також створюються достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими потребами. На нашій ОНП здобувачів з особливими потребами немає.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Освітня діяльність СНАУ побудована на принципах дотримання цінностей свободи, справедливості, рівності прав і можливостей, інклюзивності, толерантності, недискримінації, відкритості та прозорості. У здобувачів ОНП є можливість скористатися скринькою довіри для письмового звернення щодо вирішення конфліктної ситуації (у тому числі пов'язані із сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією). У разі потреби створюється тимчасова комісія, яка перевіряє факти, після чого приймається рішення відповідно до чинного законодавства. Адміністрація та керівники структурних підрозділів СНАУ проводять засідання зі здобувачами вищої освіти ступеня доктора філософії та завідувачкою аспірантури СНАУ. Проректор з наукової роботи вчасно реагує на всі ситуації, що виникають у колективі здобувачів. Так, з аспірантами першого року навчання проводяться бесіди стосовно конфліктних ситуацій та протидію сексуальним домаганням та дискримінації. При виникненні суперечливих ситуацій, що стосуються морально-етичних сторін співпраці між аспірантом та науковим керівником, кожна сторона має право звернутись з заявою та супровідними документами до Комісії з академічної етики. Комісія вивчає заяву і виносить рішення не пізніше 15 робочих днів із моменту її реєстрації. Рішення Комісії мають рекомендаційний характер і подаються ректору Університету або вченій раді Університету для ухвалення ними остаточного рішення. Існує гаряча лінія, а також здійснюється перевірка і облік звернень через «Скриньку довіри», проводиться аналіз їх змісту та інформування ректора університету про випадки, що потребують невідкладного вирішення. Під час розмови зі здобувачами ми зрозуміли, що вони добре проінформовані, як себе поводити якщо виникають конфліктні ситуації, куди звертатися, якщо потрібна допомога. Слід відмітити, що конфліктних ситуацій з приводу корупції чи іншої дискримінації на ОНП «Захист і карантин рослин» не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

СНАУ має одну із потужніших в Україні серед ЗВО агрономічного профілю матеріально-технічну базу, обладнану інноваційними технічними засобами, програмним забезпеченням і лабораторіями, необхідними для проведення наукових досліджень усіх напрямів підготовки докторів філософії. Для практичної підготовки студентів є навчально-наукова виробнича база. У ЗВО забезпечується вільний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньо-наукової програми. Наявність чітких і зрозумілих процедур щодо вирішення можливих конфліктних ситуацій. ЗВО має гарну матеріально-технічну базу, лабораторії ОНП повністю забезпечені необхідними ресурсами. Безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до інфраструктури та інформаційних ресурсів в межах ОНП. Дієві механізми та процедури вирішення конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу. Викладачі створюють здобувачам гарну атмосферу та допомагають в освітньому процесі.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Рекомендовано провести структурування сайту та оптимізацію інформації, яка стосується удосконалення змісту ОНП, зробити перехресні посилання як на сайті університету, так і на сайті кафедри.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Розглянувши всі аспекти діяльності ЗВО в цілому та кафедри зокрема, експертна комісія вважає, що дана ОНП за критерієм “Захист і карантин рослин” відповідає рівню відповідності “В”. Керівництво університету активно працює над створенням безпечного освітнього середовища для всіх учасників освітнього та наукового процесу. ОНП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за усіма підкритеріями.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП визначені та регулюються Положенням про освітні програми у СНАУ, затвердженим Вченою радою СНАУ 15.09.2019 року, протокол №3. (<https://snau.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/12/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D0%A1%D0%9D%D0%90%D0%A3-1.pdf>).

Положенням передбачено порядок розроблення освітньої програми, проведення її аналізу, затвердження, порядок відкриття і закриття, реалізації, моніторингу та періодичного перегляду. Повноваження та відповідальність у частині виконання цих процедур визначені Положенням про проектні групи та групи забезпечення з розроблення і супроводження освітніх програм у СНАУ (<https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>).

Також питання планування освітньої діяльності визначаються Положенням про систему забезпечення якості вищої освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) у СНАУ (http://docs.snau.edu.ua/documents/education/quality/polojennya_yakist_osvity.pdf) Положенням про кафедру захисту рослин (<https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%BA%D0%B0%D1%84-%D0%97%D0%B0%D1%85%D0%B8%D1%81%D1%82%D1%83-%D1%80%D0%BE%D1%81%D0%BB%D0%B8%D0%BD.pdf>). Дана інформація та порядок дотримання даних положень було підтверджено експертною групою під час онлайн зустрічей.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Представники органів студентського самоврядування (голова студентського самоврядування – студентський ректор, заступник голови студентського самоврядування з наукової та навчальної роботи – студентський проректор) є членами Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СНАУ. Члени студентського самоврядування – студентський декан, голова студентського профкому факультету, голова первинної профспілкової організації студентів та аспірантів входять до складу Вченої ради факультету, яка розглядає пропозиції та зауваження щодо освітніх програм та її складових (освітніх компонентів, навчальних планів). Також представники студентського самоврядування є членами Вченої ради СНАУ, яка ухвалює усі рішення щодо процедур забезпечення якості. Для третього рівня вищої освіти аспіранти є безпосередніми членами проектних груп і долучені до усіх процесів забезпечення якості на програмному рівні <https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2019/10/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F-%D0%BF%D1%80%D0%BE-%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D0%B3%D1%80%D1%83%D0%BF%D0%B8-%D0%B7%D0%B0%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%B5%D1%87%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>.

%Do%B7%Do%B0%Do%B1%Do%B5%Do%B7%Do%BF%Do%B5%D1%87%Do%B5%Do%BD%Do%BD%D1%8F.pdf).

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії долучаються до роботи Ради молодих вчених СНАУ. Здобувачі ступеня доктора філософії входять до складу Вченої ради факультету, до складу Вченої ради університету входить голова первинної профспілкової організації студентів та аспірантів СНАУ, відповідно, регулярно приймають участь у процесі періодичного перегляду ОНП під час її затвердження. За рахунок проведення моніторингу задоволеності ОНП здобувачами, їх побажання та інтереси можуть враховуватися при планових переглядах ОНП. Від 27.02.2020 року до наказу №365-К від 08.11.2019 року «Про призначення проектних груп» до їх складу включено Башлай А.Г., здобувачку третього рівня вищої освіти. Також у ЗВО функціонує Науково-координаційна рада (<https://science.snau.edu.ua/naukovo-koordinacijna-rada/>) є дорадчим органом вченої ради університету з питань визначення стратегії організації наукової діяльності, інтеграції її з освітньою діяльністю та впровадження інноваційних технологій. У своїй діяльності науково-координаційна рада керується Статутом університету, відповідним законодавством України для наукових установ та вищих навчальних закладів, наказами Міністерства освіти і науки, молоді та спорту, наказами ректора університету. Під час онлайн спілкування з аспірантами, НПП та адміністрацією ЗВО було підтверджено наявність студентоцентрованого навчання, викладання та оцінювання. Представники органів місцевого самоврядування долучені до обговорення ОНП та процедур забезпечення якості вищої освіти.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На зустрічі з роботодавцями було підтверджено факт їх залучення до обговорення цілей та програмних результатів ОНП. Також вони зазначили, що протягом усього часу запровадження ОНП вони постійно беруть участь у обговоренні програми та долучаються до її покращення під час зустрічей з аспірантами та гарантом програми. Організаційно присутність роботодавців у процедурах забезпечення якості закріплена у нормативній площині через створення експертних рад роботодавців (<https://snau.edu.ua/zabezpechennya-yakosti-osviti/normativni-dokumenti/>), і відповідальні за конкретні процедури забезпечення якості співпрацюють з експертними радами відповідно до своїх функцій. Найактивнішими працедавцями, серед тих що приймають участь формуванні і перегляді ОНП є начальник управління фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби в Сумській області та директор Інститут сільського господарства північного сходу НААН України, директор ТОВ «Агрохімія–Протект», провідний менеджер Компанія BASF, в.о. директора ДУ «Сумська обласна фітосанітарна лабораторія» (<https://agro.snau.edu.ua/zustrich-stejkholderiv-2/>). Дехто з них мають можливість спостерігати розвиток здобувачів третього рівня вищої освіти, їх рівень підготовки весь час, починаючи з першого року навчання, завдяки сумісній науковій праці (Інституту сільського господарства північного сходу НААН України та аспіранта Півторайка В.В.). Таким чином, роботодавці можуть вносити пропозиції щодо вдосконалення ОНП як неформально (через особисте спілкування з представниками робочої групи, гарантом, адміністрацією університету), так і формально, приймаючи участь в обговоренні та удосконаленні ОНП і надаючи рецензії з побажаннями щодо покращення ОНП. Документи, що підтверджують співпрацю з роботодавцями, а саме угоди про співпрацю були нам представлені.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Інформацію щодо кар'єрного шляху випускників можна побачити на сайті університету (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/uspishni-vipuskniki-aspiranturi/>). За ОНП «Захист і карантин рослин» випускників на момент заповнення відомостей не було. Водночас, гарант спеціальності має двох захищених кандидатів с.-г. наук, які були закріплені за кафедрою захисту рослин під час навчання в аспірантурі і продовжили свою науково-педагогічну діяльність на цій же кафедрі. Наразі розуміючи важливість динаміки кар'єрного зростання випускників як одного з ключових індикаторів якості освіти, а також важливість цієї процедури з позиції покращення досвіду здобувачів, які навчаються, з позиції розвитку університету відповідно до кращих практик європейських та світових університетів, керівництвом СНАУ прийнято рішення щодо запровадження системної роботи у цьому напрямі, а саме формування на університетському рівні загальних правил та процедур збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Під час онлайн зустрічей з проректором наукової роботи та гарантом ОНП ця інформація була підтверджена.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Відділ аспірантури та докторантури проводить підготовку та оновлення ОНП, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, складання графіків робочого часу здобувачів, підготовку та оновлення індивідуальних планів здобувачів; Безпосереднє координування підготовки на третьому освітньо-науковому рівні проводить проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків. ОНП реалізується з 2016 року. За цей час учасники освітнього процесу на її недоліки не вказували, а тільки доповнювали під час перегляду програми. Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти вивчається відділом аспірантури та докторантури СНАУ. З цією метою проводять опитування учасників освітнього процесу, для цього були розроблені спеціальні анкети (<https://snau.edu.ua/zabezpechennya-yakosti-osviti/monitoring-osvitnix-program/opituvannya/anketuvannya/>). Планове

проведення моніторингів задоволеності здобувачами всіма компонентами ОНП забезпечує можливість адекватного реагування на недоліки. Під час зустрічей із здобувачами ця інформація була підтверджена.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У СНАУ ОНП «Захист і карантин рослин» спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» проходить первинну акредитацію. Крім того, акредитацій інших ОНП на здобуття ступеня доктора філософії в СНАУ не було проведено. Таким чином, не можливо врахувати зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОНП. Однак акредитація 2-х програм магістерського рівня за спеціальностями 181 та 208 виявила окремі недоліки у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти. Після акредитації проведено бенчмаркінг внутрішньої системи забезпечення якості у СНАУ, за результатами якого реалізовано ряд кроків щодо удосконалення системи внутрішнього забезпечення якості, зокрема на університетському рівні: створено Відділ якості освіти, ліцензування та акредитації (<https://snau.edu.ua/zabezpechennya-yakosti-osviti/>); розроблено та затверджено Положення про експертні ради роботодавців (<https://snau.edu.ua/zabezpechennya-yakosti-osviti/normativni-dokumenti/>), Положення про організацію самостійної роботи студентів та контроль за нею (<https://snau.edu.ua/normativni-dokumenti-2/>). ЕГ мала можливість пересвідчитись у тому, що в СНАУ та на кафедрі сьогодні сформовано бачення, є готовність та високий рівень мотивації до удосконалення внутрішньої системи забезпечення якості; заплановані нові підходи до роботи із стейкхолдерами (зокрема до проведення опитувань), які мають стати підставою для перегляду ОНП, що в сукупності має забезпечити новий рівень якості та сформувати передумови для досягнення поставлених цілей.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Адміністрація ЗВО постійно сприяє покращенню якості освіти через підвищення кваліфікації НПП, якості рівня освіти студентів, аспірантів залучає до освітньої діяльності високкваліфікованих викладачів та викладачів-практиків. До освітнього процесу залучено докторів наук, які відповідають акредитаційним вимогам, а це в свою чергу покращує рівень підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії. Усі стейкхолдери ОНП зацікавлені у підвищенні культури якості і відкриті до діалогу щодо обговорення її розвитку для досягнення спільної мети. В закладі наявне програмне забезпечення для перевірки на плагіат, що сприяє академічній доброчесності. Окремі представники є членами Ради із забезпечення якості вищої освіти (<https://snau.edu.ua/zabezpechennya-yakosti-osviti/struktura-sistemi-yakosti-osviti/rada-iz-zabezpechennya-yakosti-osviti/>), Методичної ради. Крім цього, проводиться постійна робота щодо залучення викладачів до обговорення та пошуку шляхів удосконалення процедур забезпечення якості в університеті (участь у фокус-групових дослідженнях з питань забезпечення якості). Окрім того, науково-координаційна рада проводить оцінку запропонованих до затвердження тем дисертаційних робіт аспірантів та докторантів, здійснює щорічний моніторинг якості виконання індивідуальних планів. Якісна внутрішня реалізація освітньо-наукових програм регламентується наступними нормативними документами – <https://snau.edu.ua/zabezpechennya-yakosti-osviti/>, які розміщені у відкритому доступі на сайті університету. Зустрічі ЕГ з усіма учасниками освітнього процесу, аналіз стратегічних орієнтирів розвитку, інших матеріалів сайту є підставою для висновку нами щодо сформованої в СНАУ стійкої корпоративної культури з орієнтацією на лідерство та модернізацію, якість та відповідальність перед здобувачами освіти та всіма стейкхолдерами, що має забезпечити розвиток ОНП «Захист і карантин рослин».

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

В процесах внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості освіти беруть участь усі учасники освітнього процесу, роботодавці та академічна спільнота. При спілкуванні зі стейкхолдерами (аспірантами, роботодавцями) встановлено, що вони впливають на освітній процес, а їх побажання враховані та реалізовані при перегляді ОНП, що відіграє дуже важливу роль у формуванні загальної картини акредитаційної програми. Сильною стороною СНАУ є стійка корпоративна культура з орієнтацією на лідерство та модернізацію, готовність оперативно реагувати на сучасні виклики.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендації ЕГ для покращення інформативності зацікавлених осіб: розміщувати таблицю із чіткими пропозиціями від стейкхолдерів щодо вдосконалення ОНП на офіційному вебсайті. Для зручності разом із проектом ОНП розміщувати електронну адресу, куди всі бажаючі учасники освітнього процесу можуть надсилати свої бачення у розвитку та зауваження до ОНП.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

Експертна група встановила загальну відповідність всіх підкритеріїв Критерію 8 встановленим вимогам. Вважаємо вищезазначені рекомендації та недоліки несуттєвими. Тому загальна оцінка за рівнем відповідності складає «В».

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін (стейкхолдерів) (<https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/%D0%9E%D0%9D%D0%9F-202-%D0%97%D0%A0-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82-2020.pdf>), посилання на сторінку ЗВО (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>). Під час дистанційних зустрічей із фокус-групами здобувачів і представників академічної спільноти підтверджено розміщення проекту ОНП на вебсайті у термін не пізніше, ніж за місяць до затвердження. Поза тим, можливість ознайомитись із проектом ОНП та внести власні пропозиції, звернувшись при цьому до гаранта ОНП чи проектною групи. Проте, для зручності, ЕГ рекомендує, разом із проектом ОНП розміщувати електронну адресу, куди всі бажаючі учасники освітнього процесу можуть надсилати свої бачення та зауваження до ОНП.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

На офіційному сайті Сумського національного аграрного університету (<https://snau.edu.ua/>, <https://bit.ly/3pSfVl1>), зокрема на сторінці факультету агротехнологій та природокористування (<https://bit.ly/2J1GCD9>), розміщено точну та достовірну інформацію про освітньо-наукову програму в обсязі, достатньому для інформування відповідних зацікавлених сторін та суспільства. Учасники фокус-груп підтвердили своєчасне розміщення на вебсайті ЗВО інформації про ОНП та освітньо-науковий процес, а також можливість ознайомлення з нею. Цілі та очікувані результати навчання відображені також у робочих програмах дисциплін - компонентах ОНП (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>).

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному веб-сайті ЗВО розміщено текст ОНП (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>). Текст ОНП містить інформацію про мету, освітню і наукову складові програми; структурно-логічну схему ОНП; перелік обов'язкових і вибіркових компонент; програмні результати навчання, загальні і фахові компетентності; матеріально-технічне, кадрове, інформаційне і навчально-методичне забезпечення; можливості міжнародної і національної мобільності тощо. Додатково на веб-сайті ЗВО розміщені робочі програми і силабуси дисциплін за ОНП (<https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>), що дозволяє отримати зацікавленим особам більш повне уявлення про особливості освітньо-наукового процесу.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

ЗВО своєчасно висвітлює на веб-сайті закладу та доводить до всіх учасників освітнього процесу правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу. ЗВО вчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті проект ОНП із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін. З опрацьованої інформації можна стверджувати про прозорість та публічність діяльності ЗВО.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Рекомендації від ЕГ: для зручності рекомендує, разом із проектом ОНП розміщувати електронну адресу, куди всі бажаючі учасники освітнього процесу можуть надсилати свої бачення та зауваження щодо ОНП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Експертна група встановила загальну відповідність всіх підкритеріїв Критерію 9 встановленим вимогам. Вважаємо вищезазначені рекомендації та недоліки несуттєвими. Тому загальна оцінка за рівнем відповідності складає «В».

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

У СНАУ підготовка здобувачів третього рівня за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин» здійснюється на факультеті агротехнологій та природокористування. Відповідно до обраної тематики. Зміст ОНП 2016р., 2019 р. і 2020 р. відповідає науковим інтересам здобувачів вищої (відповідь на запит «Перелік аспірантів із зазначенням тем дисертацій та наукових керівників» - <https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82-%D0%97%D0%A0-%D0%A1%D0%90%D0%99%D0%A2-1.pdf>). Обов'язкові ОК ОНП: «Методологія проведення наукових досліджень»; «Моделювання та планування наукового експерименту»; «Реєстрація прав інтелектуальної власності»; «Організація підготовки наукових публікацій та написання дисертації»; «Управління науковими проектами» забезпечують підготовку до дослідницької діяльності та змогу кваліфіковано відобразити результати наукових досліджень. Вибіркові ОК зорієнтовані на отримання більш глибоких і водночас вузькоспеціалізованих знань з тем дисертаційних досліджень кожного здобувача. Згідно з темою наукової роботи («Ентомологічний комплекс посівів конопель посівних та заходи контролю чисельності фітофагів в умовах північно-східного Лісостепу України») аспіранта 3 року навчання Півторайко Віктор Володимирович (<https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82-%D0%97%D0%A0-%D0%A1%D0%90%D0%99%D0%A2-1.pdf>) було надано можливість обрати освітні компоненти дотичні до його напрямку досліджень, а саме «Особливості видового визначення фітофагів, які домінують у північно-східному Лісостепу», «Корисна ентомофауна агроценозів та шляхи підвищення її ефективності», «Стійкість рослин до шкідників», що було підтверджено під час спілкування із здобувачем, а також його заявою на вибір дисциплін <https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/%D0%97%D0%B0%D1%8F%D0%B2%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%96%D1%80-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%86%D0%B8-%D0%9F%D1%96%D0%B2%D1%82%D0%BE%D1%80%D0%B0%D0%B9%D0%BA%D0%BE.pdf> і індивідуальним навчальним планом. Повноцінна підготовка до викладацької діяльності в СНАУ забезпечується Педагогічною практикою і дисципліною Організація і методика проведення навчальних занять, робочі програми цих дисциплін містяться на сайті <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/onp-zaxist-i-karantin-roslin/>. Вищезазначені компоненти забезпечують формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії компетентностей щодо здійснення освітнього процесу, навчання, розвитку і підготовки, що було підтверджено під час інтерв'ю зі здобувачами та випускниками, а також при ознайомленні з індивідуальним навчальним планом Півторайко В.В., Башлай А.Г. Під час зустрічі здобувачі підтвердили дотичність дисциплін, що вивчаються за освітньо-науковою програмою до їх наукових інтересів та тематик дисертаційних робіт.

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Наукове керівництво аспірантами здійснюють фахівців, які працюють на профільній кафедрі захисту рослин імені доцента Мішньова А.К. Із аналізу документів, сайту та у зустрічах, експертна група дійшла висновку, що теми дисертаційних робіт аспірантів дотичні науковій діяльності та кваліфікації їх наукових керівників. Узагальнену інформацію щодо відповідності напрямів досліджень аспірантів та їх наукових керівників представлено в таблиці у відповідь на запит експертної групи <https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/04/%D0%A2%D0%B5%D0%BC%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%96%D1%82-%D0%97%D0%A0-%D0%A1%D0%90%D0%99%D0%A2-1.pdf>. Інформація щодо напрямів наукової діяльності, публікацій наукових керівників, участь у міжнародних конференціях представлена у відкритому доступі на сайті СНАУ: факультет агротехнологій та природокористування, кафедра, наукова робота <https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/naukova-robota/>. Усі науково-педагогічні працівники приймають активну участь в міжнародних наукових конференціях і мають наукові публікації у провідних фахових виданнях України, а також у тих, які індексуються у наукометричних базах Scopus та WoS. Наукова робота проводиться за науковими темами <https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/naukova-robota/>. Наукові керівники долучають здобувачів до реалізації цих наукових тематик, про що свідчать обрані аспірантами теми досліджень. Експертна група відмічає, що під час зустрічей зі здобувачами та випускниками, їх науковими керівниками (Півторайко В.В., Башлай А.Г., Бакуменко О.М., Осьмачко О.М., Власенко В.А., Рожкова Т.О., Дубовик В.І.) вищезазначену інформацію було підтверджено. Наукові інтереси аспірантів відповідають напрямам досліджень наукових керівників, зокрема аспірант Башлай А.Г. тема дисертаційного дослідження: «Імунологічні особливості сортів пшениці м'якої озимої за органічного землеробства у північно-східному Лісостепу» відповідає напрямом дослідження наукового керівника Власенка В.А., мають спільні публікації за темою дослідження: Контроль фітосанітарного стану зернових культур за органічного землеробства, Фітоімунологічний метод у захисті рослин, Хвороби періоду перезимівлі рослин пшениці м'якої озимої.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Членам ЕГ було продемонстровано відео щодо матеріально-технічної бази університету. З представленого матеріалу видно, що наукові дослідження аспірантів ведуться на дослідних ділянках кафедри з використанням сучасного обладнання та в новітніх лабораторіях (<https://agro.snau.edu.ua/naukovo-doslidna-robota-aspirantiv-kafedri-zaxistu-roslin/>; <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%1%97-grupi-z-akreditaci%1%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/29-doslidne-pole-dilyanki-kafedri-zr/>; <https://agro.snau.edu.ua/aspirantura/perelik-dokumentiv-ta-materialiv-yaki-pidgotovleno-na-zapit-ekspertno%1%97-grupi-z-akreditaci%1%97-onp-202-zaxist-i-karantin-roslin/29-doslidne-pole-dilyanki-kafedri-zr/>). Проведення апробації результатів наукових досліджень в СНАУ можливе у науковому журнал «Вісник СНАУ» (<http://repo.snau.edu.ua/handle/123456789/29>), та на наукових конференціях: Міжнародна науково-практична конференція «Гончарівські читання» (<https://snau.edu.ua/goncharivski-chitannya-u-snau/>), Щорічна науково-практична конференція викладачів, аспірантів та студентів СНАУ (<https://snau.edu.ua/konferenci%1%97/>); Всеукраїнська студентська наукова конференція, присвячена Міжнародному дню студента (<https://agro.snau.edu.ua/vseukra%1%97nska-studentska-naukova-konferenciya/>). На кафедрі захисту рослин ім. доцента Мішньова А.К. на постійній основі діє гурток «Захист рослин», в засіданнях якого беруть участь здобувачі, висвітлюють та обговорюють досліджень (<https://agro.snau.edu.ua/kafedri/kafedra-zaxistu-roslin-im-docenta-mishnova-a-k/gurtok-zaxist-roslin/>). У ЗВО створена і активно функціонує Рада молодих вчених СНАУ (<https://agro.snau.edu.ua/8684-2/>). На факультеті агротехнологій та природокористування діє апробаційна комісія прийому польових дослідів, для попередньої експертизи результатів досліджень та дотримання методики проведення наукових експериментів (<https://agro.snau.edu.ua/prijmannya-doslidiv-na-fakulteti-agrotenologij-ta-prirodokoristuvannya/>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

У СНАУ укладено понад 100 договорів про співробітництво із закордонними партнерами більш ніж з 26 країн (<https://snau.edu.ua/mizhнародni-partneri/>). Міжнародне співробітництво реалізується за різноманітними змістовними напрямками з використанням сучасних форм: студентської та НПП академічної мобільності, участі в конференціях, семінарах, «круглих столах» спільних освітніх програм, проєктах наукових та освітніх організацій (<https://snau.edu.ua/mizhнародni-proekty/mizhнародni-proekti-ta-granti/>). Все це в цілому надає можливості для долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти. До міжнародної академічної спільноти аспіранти спеціальності 202 «Захист і карантин рослин» долучаються через наукових керівників та наукові публікації. НПП кафедри захисту рослин ім. доцента Мішньова А.К. і ведуть міжнародну співпрацю з Академією сільськогосподарських наук муніципалітету Дінксі, Китай (угода від 24.06.2016 р.) (та Henan Institute of Science & Technology (2018-2023 pp.)). Спільні наукові дослідження з закордонними партнерами у межах ОНП публікуються у наукометричних виданнях: 1) Vlasenko V. A., ... Fanhua Meng, Qian Zhou. Ukrainian Journal of Ecology. 2018; 2) Volodymyr VLASENKO ... Fanhua MENG, AgroLife Scientific Journal, 2019; 3) Осьмачко О.М. ... Tao Є, Генетичні ресурси рослин, 2019. (<https://snaubulletin.com.ua/index.php/ab/article/view/21>);

<http://agrolifejournal.usamv.ro/index.php/scientific-papers/466-the-usage-perspectives-of-the-chinese-current-wheat-germplasm-in-the-breeding-of-a-new-ukrainian-variety-generation-466> ; <http://genres.com.ua/ua/arxiv-vidan/2019-vipusk-24/>). Результатами виконання науково-дослідних робіт висвітлюються в тезах, матеріалах доповідей, статтях (<http://repo.snau.edu.ua/>).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники здобувачів, у переважній більшості, є керівниками та відповідальними виконавцями науково-дослідних робіт, що виконуються в університеті, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії є виконавцями даних тематик. За результатами виконання науково-дослідних робіт публікуються тези, матеріали доповідей, статті тощо (<http://repo.snau.edu.ua/>). Результати наукових досліджень висвітлюються у наукових виданнях, регулярно публікуються тези, матеріали доповідей, статті, оформлюються результати патентно-ліцензійної роботи (патенти на корисні моделі і винаходи, свідоцтва про реєстрацію авторського права на твір (<blob:https://office.naq.gov.ua/9e4f5e83-bd5c-4bbd-b1ca-09fdf21e57cb>)). Дана інформація під час онлайн зустрічей з науковими керівниками була підтверджена.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Нормативною базою СНАУ визначено чітку та зрозумілу політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності: Кодекс академічної доброчесності (<https://bit.ly/2IGU6o4>), «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в СНАУ (<https://bit.ly/2UH0lso>), «Положення про порядок перевірки академічних та наукових текстів на унікальність в СНАУ» (<https://bit.ly/3pQbQhx>). Також, для аспірантів СНАУ на офіційному сайті розміщено алгоритм дій щодо перевірки наукових праць на унікальність тексту (<https://bit.ly/2IPuHbi>), де прописано куди звернутись та як діяти при перевірці праць на унікальність тексту. В університеті проводять систематичну перевірку академічних текстів - магістерських, кандидатських і докторських дисертаційних робіт, звітів за науково-дослідними роботами, наукових публікацій, навчальної літератури, навчально-методичних видань та засобів навчання на наявність плагіату та на наявність у них неправомірних запозичень. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності (https://snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Methods_2019-Final.pdf). Нині в університеті використовуються два програмних продукти: Unicheck (unicheck.com), що належить ТОВ «Антиплагіат» (договір №29 від 25.03.2019 року) та програмний продукт ТОВ «Плагіат» StrikePlagiarism.com (договір № 18-3-3 від 18.03.2019 року). Для ознайомлення аспірантів з політикою щодо академічної доброчесності в СНАУ завідувачем аспірантури і докторантури, д.е.н. Лозинською І.В. проводяться відкриті лекції. На ОНП 202 «Захист і карантин рослин» значну увагу приділяють академічної доброчесності, з якою здобувачів детально ознайомлюють на засіданнях гуртка «Захист рослин» (https://agro.snau.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/%D0%93%D1%83%D1%80%D1%82%D0%BE%D0%BA_%D0%BF%D0%BB%D0%Vo%D0%BD.pdf) та інших заходах (лекціях запрошених до ЗВО колег). Окрім того, у ЗВО ректором затверджено наказ про утворення комісії з академічної етики (№699-ВК, від 1 червня 2020 р. <https://bit.ly/3nO2als>), у повноваження якої входить моніторинг дотримання членами академічної спільноти Сумського національного аграрного університету положень Кодексу академічної доброчесності. За час дії освітньо-наукової програми не виявлено фактів порушення академічної доброчесності ні серед здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, ні серед науково-педагогічних працівників випускової кафедри. Під час онлайн зустрічей з фокус групами ця інформація була підтверджена.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Встановлена повна відповідність напрямів досліджень наукових керівників темам дисертаційних досліджень здобувачів. Здобувачі вищої освіти і академічний персонал мають доступ до інформаційних ресурсів для пошуку наукової інформації через бібліотеку, доступ до інформаційних ресурсів баз даних Scopus та Web of Science. СНАУ має розвинуту матеріально-технічну базу, яка уможливує виконання дисертаційних досліджень за спеціальністю 202 «Захист і карантин рослин». Аспіранти приймають активну участь у конференціях, публікують результати у фахових виданнях та виданнях, що входять до наукометричних баз даних. У ЗВО забезпечуються можливості для студентської мобільності, наукові керівники мають сертифікати на володіння англійською мовою на рівні B2. Здобувачі за ОНП мають можливість формувати індивідуальну освітню траєкторію, орієнтовану на їх наукові інтереси. Стандарти, процедури та політика дотримання академічної доброчесності чіткі та зрозумілі для всіх учасників освітнього процесу.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

Рекомендовано активізувати роботу по залученню здобувачів на навчання за ОНП, популяризації ОНП, залучати до проведення освітнього процесу відомих іноземних запрошених лекторів, оптимізувати процес оновлення змісту навчальних дисциплін, зокрема завдяки включенню результатів досліджень викладачів, що дозволить впровадити в навчальний процес власні практики

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

В результаті аналізу ОНП «Захист і карантин рослин» встановлено, що наукові інтереси аспірантів відповідають напряму досліджень наукових керівників, заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень, забезпечує повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності. ОНП «Захист і карантин рослин» має достатній рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями. Можна зробити висновок щодо достатньої відповідності ОНП «Захист і карантин рослин» Критерію 10 на рівні В.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації. Експертна група, безпосередньо спілкуючись з адміністрацією, НПП, здобувачами, випускниками, роботодавцями переконалася, що ЗВО, зокрема, випускова кафедра функціонують з метою посилення орієнтації управління на якісні аспекти освітнього процесу, регулярного удосконалення та оновлення всіх складових ОНП «Захист і карантин рослин». У теку Національного агентства завантажені відео, на яких можна пересвідчитися, що усі зустрічі відбувалися згідно програми візиту експертної групи всі учасники були присутні. Загальні враження про функціонування ОНП, прозорості та публічності інформації за ОНП, в усіх респондентів позитивне. У цілому проведення акредитації у дистанційному форматі дозволило ознайомитися з усіма необхідними документами, провести зустрічі з фокус-групами. Усі учасники зустрічей були відкритими у спілкуванні. Експертна група надала низку рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності ЗВО та ОНП.

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	А
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	А
Критерій 6. Людські ресурси	А

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Коломієць Юлія Василівна

Члени експертної групи

Кравець Ірина Станіславівна

Куліш Вікторія Юріївна